AZ ÁLLAM ÉS AZ EGYHÁZAK KAPCSOLATÁNAK JOGI SZABÁLYAI
jogszabály-kivonatok

I. AZ ÁLLAMI EGYHÁZJOG LEGFONTOSABB SZABÁLYAI

1./ *MAGYARORSZÁG ALAPTÖRVÉNY (2011. április 25.)*

Új, hatályos 2012. január 1-től (1949. augusztus 20-tól 2011. december 31-i: *1949. évi XX. törvény: A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYA* volt hatályban)

NEMZETI HITVALLÁS

Büszkék vagyunk arra, hogy Szent István királyunk ezer évvel ezelőtt szilárd alapokra helyezte a magyar államot, és hazánkat a keresztény Európa részévé tette.
…
Elismerjük a kereszténység nemzetmegtartó szerepét. Becsüljük országunk különböző vallási hagyományait.
…..
Valljuk, hogy a huszadik század erkölcsi megrendüléshez vezető évtizedei után múlhatatlanul szükségünk van a lelki és szellemi megújulásra.

SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG

VII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a vallás vagy más meggyőződés szabad megválasztását vagy megváltoztatását és azt a szabadságot, hogy vallását vagy más meggyőződését mindenki vallásos cselekmények, szertartások végzése útján vagy egyéb módon, akár egyénileg, akár másokkal együttesen, nyilvánosan vagy a magánéletben kinyilvánítsa vagy kinyilvánítását mellőzze, gyakorolja vagy tanítsa.
(2) Az állam és az egyházak különváltan működnek. Az egyházak önállóak. Az állam a közösségi célok érdekében együttműködik az egyházakkal.
(3) Az egyházakra vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

2./ AZ EGYHÁZAKRA VONATKOZÓ ÚJ SZABÁLYOZÁS

Hatályos: 2012. január 1-től
(Korábban: *1990. évi IV. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról*)
Az Országgyűlés 2011. december 30-án fogadta el (az azonos címmel 2011. július 11-én elfogadott C. törvény helyett). A törvény lényeges tulajdonsága az, hogy ún. sarkalatos törvény, ezért a parlament a jövőben is csak 2/3-os szavazattöbbséggel módosíthatja.

2011. évi CCVI. törvény

A LELKIISMERETI ÉS VALLÁSSZABADSÁG JOGÁRÓL, VALAMINT AZ EGYHÁZAK, VALLÁSFELEKEZETEK ÉS VALLÁSI KÖZÖSSÉGEK JOGÁLLÁSÁRÓL

A magyarországi egyházak és vallási közösségek a társadalom kiemelkedő fontosságú értékhordozó és közösségteremtő tényezői, amelyek hitéleti tevékenységük mellett, nevelési, oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, valamint kulturális, környezetvédelmi, sport- és más tevékenységükkel, valamint a nemzeti tudat ápolásával is jelentős szerepet töltenek be az ország és a nemzet életében. Magyarország elismeri és támogatja a külhoni magyar közösségek életében meghatározó szerepet játszó egyházak és vallási közösségek tevékenységét is.
Az Országgyűlés
- a lelkiismereti és vallásszabadság érvényre juttatása, a mások meggyőződésének tiszteletben tartása biztosítékaként az egyházak önállóságának biztosítása, az állammal fennálló kapcsolatainak szabályozása céljából,
- figyelemmel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményre, valamint a lelkiismereti és vallásszabadság alapvető emberi jogával kapcsolatban megfogalmazott nemzetközi dokumentumokra, valamint arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 17. cikke szerint az Európai Unió tiszteletben tartja és nem változtatja meg az egyházak és vallási egyesületek vagy közösségek tagállamokban meglévő státuszát,
- az Alaptörvénnyel összhangban, az állam és egyház különvált működésének alkotmányos követelményét figyelemben tartva, de az együttmunkálkodás kölcsönös előnyökön alapuló elveit megfelelően érvényesítve,
- folytatva a vallásszabadságot biztosító törvényekben testet öltő hagyományt,
- tekintettel az állam világnézeti semlegességére és a felekezetek közötti békés együttélésre való törekvésre,
- tiszteletben tartva az egyházakkal megkötött megállapodásokat,
- felismerve, hogy a közjó előmozdításának kulcsa az emberi személy méltóságának a tisztelete, amely lehetővé teszi nemcsak az emberek és a családok számára, hanem az egyházak részére is, hogy szabadon teljesítsék küldetésüket,
- külön is elismerve Magyarország történelmében és kultúrájában folyamatosan meghatározó jelentőséggel bíró egyházak kiemelkedő szerepét
az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény VII. cikk (3) bekezdése alapján, a következő törvényt alkotja:

I. FEJEZET
A LELKIISMERETI ÉS VALLÁSSZABADSÁG JOGA

1. § (1) ***Mindenkinek joga van a lelkiismeret és a vallás szabadságához.***
(2) A lelkiismereti és vallásszabadság joga magában foglalja a vallás vagy más meggyőződés szabad megválasztását vagy megváltoztatását és azt a szabadságot, hogy vallását vagy más meggyőződését mindenki vallásos cselekmények, szertartások végzése útján vagy egyéb módon, akár egyénileg, akár másokkal együttesen, nyilvánosan vagy a magánéletben kinyilvánítsa vagy kinyilvánítását mellőzze, gyakorolja vagy tanítsa.
(3) A lelkiismereti vagy vallási meggyőződés megválasztása, elfogadása, kinyilvánítása és megvallása, továbbá annak megváltoztatása, illetve gyakorlása miatt senkit előny vagy hátrány nem érhet.

(4) A lelkiismereti és vallásszabadság joga az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében meghatározott okból korlátozható.
*2. § **A szülőnek, gyámnak joga van ahhoz**, hogy a kiskorú gyermek erkölcsi, vallási neveléséről, vallásos oktatásáról döntsön és arról megfelelően gondoskodjék.*
*3. § (1) A lelkiismereti és vallásszabadság gyakorlását az oktatási, egészségügyi, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi intézményben ellátott, valamint a büntetés-végrehajtási intézetben fogva tartott számára **egyéni és közösségi szinten is** lehetővé kell tenni.*
(2) A lelkiismereti és vallásszabadság joga a rendvédelmi szerveknél, a Magyar Honvédségnél és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálatnál szolgálati jogviszonyban állók számára szolgálatteljesítésük során - a szervezet működési rendjével és a honvédelmi kötelezettség teljesítésével összhangban - szabadon gyakorolható.
*4. § A lelkiismereti és vallásszabadság joga **kommunikációs eszköz útján is** kifejezésre juttatható.*
*5. § (1) A lelkiismereti és vallásszabadság jogával összefüggésben **állami hatóság által különleges adat nem gyűjthető.** Állami hatóság által a lelkiismereti és vallásszabadsággal összefüggésben e törvény hatálybalépésekor nyilvántartott különleges adat kizárólag az érintett hozzájárulásával - halála esetén leszármazója hozzájárulásával - továbbítható és hozható nyilvánosságra.*
*(2) A lelkiismereti és vallásszabadság jogával összefüggésben **a népszámlálás során nem kötelező jelleggel, azonosításra alkalmatlan módon gyűjthető adat.***

II. FEJEZET
AZ EGYHÁZAK, VALLÁSFELEKEZETEK ÉS VALLÁSI KÖZÖSSÉGEK JOGÁLLÁSA

1. A vallási tevékenység

*6. § (1) **A vallási tevékenység** olyan világnézethez kapcsolódó tevékenység, amely természetfelettire irányul, rendszerbe foglalt hitelvekkel rendelkezik, tanai a valóság egészére irányulnak, valamint az erkölcsöt és az emberi méltóságot nem sértő sajátos magatartáskövetelményekkel az emberi személyiség egészét átfogja.*
*(2) **Önmagában nem tekinthető vallási tevékenységnek***
a) a politikai és érdekérvényesítő,
b) a pszichikai vagy parapszichikai,
c) a gyógyászati,
d) a gazdasági-vállalkozási,
e) a nevelési,
f) az oktatási,
g) a felsőoktatási,
h) az egészségügyi,
i) a karitatív,
j) a család-, gyermek- és ifjúságvédelmi,
k) a kulturális,
l) a sport,
m) az állat-, környezet- és természetvédelmi,
n) a hitéleti tevékenységhez szükségesen túlmenő adatkezelési,
o) a szociális
tevékenység

2. Az egyház

7. § (1) Az egyház, vallásfelekezet, vallási közösség (a továbbiakban együtt: egyház) ***azonos hitelveket valló természetes személyekből álló, önkormányzattal rendelkező és az Országgyűlés által elismert autonóm szervezet, amely elsődlegesen vallási tevékenység gyakorlása céljából jön létre*** *és működik.*
(2) Az egyház jogi személy.
(3) Az egyház kizárólag olyan vallási tevékenységet gyakorolhat, amely az Alaptörvénnyel nem ellentétes, jogszabályba nem ütközik, nem sérti más közösségek jogait és szabadságát, valamint az emberi méltóságot.
(4) Az ***Országgyűlés által elismert egyházakat*** *a melléklet tartalmazza.*
8. § A jelentős társadalmi támogatottsággal rendelkező, történelmi és kulturális értékeket megőrző, nevelési, oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, valamint kulturális, sportintézményeket fenntartó (a továbbiakban: ***közcélú tevékenység****) egyházzal - működésük* ***biztosítása érdekében - az állam megállapodást köthet****.*
9. § (1) Az egyházakat azonos jogok illetik és azonos kötelezettségek terhelik.
(2) Az egyházak ***tényleges társadalmi szerepét****, az általuk ellátott közcélú tevékenységet az állam az egyházak társadalmi szerepéhez kapcsolódó további jogszabályok megalkotásánál és a velük való kapcsolattartás során figyelembe veheti.*
10. § (1) ***Az állam és az egyházak különváltan működnek. Az egyházak önállóak. Az állam a közösségi célok érdekében együttműködik az egyházakkal****.*
(2) Az állam az egyházak irányítására, felügyeletére szervet nem működtethet és nem hozhat létre.
(3) Az egyház hitelvei, belső törvénye, szervezeti és működési szabályzata vagy azoknak megfelelő más szabályzata (a továbbiakban együtt: ***belső egyházi szabály) alapján hozott határozat érvényre juttatására állami kényszer nem alkalmazható, azt az állami hatóságok nem vizsgálhatják****. Az egyház belső egyházi szabályon alapuló* ***döntését állami szerv nem módosíthatja vagy bírálhatja felül****, a jogszabályban nem szabályozott belső jogviszonyokból eredő jogviták elbírálására állami szervnek nincs hatásköre.*
(4) Az egyház a vallási tevékenységhez kapcsolódó ***személyes adatokat belső egyházi szabálya szerint kezeli****, azokat az érintett hozzájárulásával - halála esetén leszármazója hozzájárulásával - továbbíthatja és hozhatja nyilvánosságra.*

3. A belső egyházi jogi személy

11. § (1) ***Az egyház belső egyházi szabálya szerint jogi személyiséggel rendelkező egysége vagy szervezete jogi személy*** *(a továbbiakban: belső egyházi jogi személy).*
(2) Nem minősül belső egyházi jogi személynek az egyház belső egyházi szabálya szerint egyházi jogi személyiséggel nem rendelkező, az egyház által létrehozott, jogszabály alapján jogalanyisággal rendelkező szervezet.
(3) A belső egyházi jogi személyt az egyházakkal való kapcsolattartás koordinációjáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) az egyház egészének vagy legfőbb szervének képviselője kérelmére nyilvántartásba veszi. A nyilvántartás a belső egyházi jogi személyeket az adott egyház szerveként tartalmazza.
(4) A (3) bekezdés alapján nyilvántartásba nem vett ***belső egyházi jogi személyjogi személyiségét az egyház*** *egészének, illetve legfőbb szervének vagy az adott jogi személy közvetlen felettes egyházi szervének a miniszternél bejelentett képviselője*

*vagy **az egyház** belső egyházi szabálya szerint erre feljogosított tisztségviselője **igazolja.***

4. Az egyházi intézmény

*12. § (1) Az egyház, a belső egyházi jogi személy nevelési, oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális, valamint sporttevékenységet végző **intézményt létesíthet és tarthat fenn**. Az egyházi intézmény az egyház belső egyházi szabálya szerint rendelkezhet egyházi jogi személyiséggel.*
*(2) **Az egyházi intézmény világnézeti szempontból elkötelezett**, így a felvételnél és a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésénél, fenntartásánál és megszüntetésénél a sajátos identitás megőrzéséhez szükséges feltételek határozhatók meg.*

5. Az egyházi személy

*13. § (1) Az egyházi személy **az egyház belső egyházi szabályában meghatározott,** az egyház, belső egyházi személy **szolgálatában álló természetes személy**.*
*(2) Az egyházi személy szolgálatát **sajátos egyházi szolgálati viszonyban, munkaviszonyban vagy egyéb jogviszonyban** látja el.*
(3) Az egyházi személy a hitéleti szolgálata során tudomására jutott, személyiségi jogot érintő információkat nem köteles állami hatóság tudomására hozni.
(4) Az egyházi személyek fokozott szabálysértési és büntetőjogi védelemben részesülnek.

III. FEJEZET
AZ EGYHÁZKÉNT VALÓ ELISMERÉSRE ÉS A NYILVÁNTARTÁSBA VÉTELRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

6. Az egyházként való elismerésre irányuló eljárás

*14. § (1) **Az alapcélként vallási tevékenységet végző egyesület** (a továbbiakban: egyesület) egyházként való elismerését **legalább ezer fő aláírásával** a népi kezdeményezésre vonatkozó szabályok alkalmazásával az egyesület képviseletére jogosult személy kezdeményezheti.*
*(2) **Az egyesület akkor ismerhető el egyházként, ha***
a) alapcélként vallási tevékenységet végez,
b) tanításának lényegét tartalmazó hitvallása és rítusa van,
c) legalább százéves nemzetközi működéssel rendelkezik vagy legalább húsz éve szervezett formában, egyesületként működik Magyarországon, amely húszéves időtartamba beszámít az e törvény hatálybalépése előtt a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény alapján nyilvántartásba vett egyházként való működés is,
d) alapszabályát, létesítő okiratát, belső egyházi szabályát elfogadta,
e) ügyintéző és képviseleti szerveit megválasztotta vagy kijelölte,
f) képviselői nyilatkoznak arról, hogy az általuk létrehozott szervezet tevékenysége nem ellentétes az Alaptörvénnyel, jogszabályba nem ütközik, valamint nem sérti más jogait és szabadságát, és

g) az egyesülettel szemben - működése során - nemzetbiztonsági kockázat nem merült fel,
h) tanai és tevékenységei nem sértik az ember testi-lelki egészséghez való jogát, az élet védelmét, az emberi méltóságot.
(3) ***Az Országgyűlés vallásügyekkel foglalkozó bizottsága*** *(a továbbiakban: bizottság) a népi kezdeményezés alapján az egyesület egyházként történő elismerésére vonatkozó* ***törvényjavaslatot terjeszt az Országgyűlés elé****. Ha a (2) bekezdésben meghatározott feltételek nem állnak fenn, azt a bizottság a törvényjavaslathoz kapcsolódóan jelzi.*
(4) A bizottság felhívására az egyesület a (2) bekezdés a)-f) pontja szerinti feltételeket igazolni köteles. A (2) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott feltételek fennállásáról a bizottság a Magyar Tudományos Akadémia elnökének állásfoglalását kéri.
(5) Ha az Országgyűlés a (3) bekezdés szerinti törvényjavaslat alapján valamely egyesület egyházként történő elismerését nem támogatja, az erről szóló döntést országgyűlési határozat formájában kell közzétenni. A közzétételtől számított egy éven belül az egyesület egyházként való elismerésére irányuló ismételt népi kezdeményezés nem indítható.
15. § Az egyesület az e törvénynek az adott egyház bejegyzésére vonatkozó módosítása hatálybalépésének napjától minősül egyháznak.

7. A nyilvántartásba vételi eljárás

16. § ***A miniszter*** *az e törvénynek az adott egyház bejegyzésére vonatkozó módosítása hatálybalépését követő 30 napon belül az egyházat nyilvántartásba veszi.*
17. § (1) ***A nyilvántartás tartalmazza*** *az egyház*
a) ***nevét, rövidített nevét, illetve a köznyelvben meghonosodott elnevezését,***
b) székhelyét,
c) képviselőjének nevét, lakóhelyét és a képviselet módját,
d) ha az egyház ilyennel rendelkezik, címerének és logójának tartalmi leírását.
(2) A nyilvántartásba az egyház létesítő okiratának módosítása esetén be kell jegyezni a létesítő okirat módosításának időpontját, valamint a módosítás nyilvántartásba vételéről szóló határozat számát és jogerőre emelkedésének időpontját.
(3) A nyilvántartást a miniszter vezeti.
(4) A belső egyházi jogi személy 11. § (3) bekezdése szerinti nyilvántartásba vételére, valamint a nyilvántartásba bejegyzett adatok változására a következő szabályokat kell alkalmazni:
a) a belső egyházi jogi személy nyilvántartásba vételére vonatkozó kérelmet az egyház egészének, legfőbb szervének vagy a belső egyházi jogi személy közvetlen felettes egyházi szervének képviselője terjesztheti elő, amelynek tartalmaznia kell a belső egyházi jogi személyre vonatkozó (1) bekezdés a)-c) pontja szerinti adatokat,
b) a nyilvántartás az egyház nyilvántartási száma alatt történik,
c) a miniszter a belső egyházi jogi személy nyilvántartásba vételére vonatkozó kérelmet kizárólag abból a szempontból vizsgálja, hogy az az a) pontban foglaltaknak megfelel-e.
18. § (1) A nyilvántartásba bejegyzett adatok változását, valamint a 17. § (4) bekezdése szerinti nyilvántartásba vételhez szükséges adatokat - a változástól, illetve a létesítő okirat módosításától számított tizenöt napon belül - az egyház egészének,

legfőbb szervének vagy a belső egyházi jogi személy közvetlen felettes egyházi szervének képviselője a miniszternek bejelenti.
(2) ***Az egyház és a belső egyházi jogi személy nyilvántartásba bejegyzett adatai nyilvánosak.***

IV. FEJEZET
AZ EGYHÁZAK MŰKÖDÉSE

19. § (1) Az egyház ***elsősorban vallási tevékenységet*** *végez, saját hitelvei és szertartási rendje szerint működik.*
(2) Az egyház részt vállalhat a társadalom értékteremtő szolgálatában, ennek érdekében ***közcélú tevékenységet végezhet.***
(3) Az egyház céljai megvalósítása érdekében ***jogosult gazdasági-vállalkozási tevékenységnek nem minősülő tevékenységet, valamint alaptevékenysége mellett gazdasági-vállalkozási tevékenységet is folytatni****. Jogosult továbbá vállalkozásokat, civil szervezeteket létrehozni, azokban részt venni.*
(4) Az egyház ***közcélú tevékenysége és intézménye a hasonló tevékenységet folytató állami vagy helyi önkormányzati intézményekkel azonos mértékű költségvetési támogatásra jogosult****. Az ilyen intézményben a munkaviszony tartalma* ***a munkabér, a munkaidő és a pihenőidő vonatkozásában a közalkalmazotti jogviszonyhoz igazodik.***
(5) Az állami vagy önkormányzati intézmények foglalkoztatottaira vonatkozó ***központi bérpolitikai intézkedések*** *az egyház (4) bekezdés szerinti intézményének foglalkoztatottaira is* ***azonos feltételekkel terjednek ki****.*
(6) Az egyház jogszabályban meghatározottak szerint az államháztartás alrendszereiből, európai uniós forrásokból vagy nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott programokból, ***pályázati úton vagy pályázati rendszeren kívül, egyedi döntés alapján támogatásban részesülhetnek****.*
(7) E fejezet rendelkezéseit - az (1) bekezdés kivételével - a belső egyházi jogi személyre is alkalmazni kell.
20. § (1) Az ***egyház bevételei*** *elsősorban természetes személyek, jogi személyek, jogi személyiség nélküli szervezetek adományaiból és egyéb hozzájárulásaiból tevődnek össze.*
(2) Az egyház ***a polgári jogviszonyokban korlátozás nélkül részt vehet****.*
(3) A belső egyházi jogi személy - az egyház belső egyházi szabályában meghatározott módon - ***adományokat gyűjthet.***
(4) ***Az egyház vonatkozásában*** *- ide nem értve a 6. § (2) bekezdését -* ***nem minősül gazdasági-vállalkozási tevékenységnek***
a) a hitéleti, nevelési, oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális intézmény vagy sportintézmény működtetése, valamint ezek és a környezetvédelmi tevékenység folytatása,
b) az üdülő hasznosítása egyházi személy részére történő szolgáltatásnyújtás révén,
c) a hitélethez szükséges kiadvány, kegytárgy előállítása, értékesítése,
d) az egyházi célra használt ingatlan részleges hasznosítása,
e) a temető fenntartása,
f) a kizárólag hitéleti, nevelési, oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, valamint kulturális, sport és környezetvédelmi tevékenységet szolgáló immateriális jószág, tárgyi eszköz és készlet értékesítése, ideértve a munkaruha megtérítését is,

g) a hitéleti, nevelési, oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, valamint kulturális, sport és környezetvédelmi tevékenységhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásnyújtás, a tevékenységet szolgáló eszköz nem nyereségszerzési célú hasznosítása,
h) az államtól vagy önkormányzattól átvállalt közfeladat ellátása során létrehozott termék, jegyzet, tankönyv, kiadvány, tanulmány előállítása és értékesítése,
i) az egyházi személyek öngondoskodása céljára létrehozott nyugdíjintézet vagy nyugdíjalap működtetése.
(5) A (4) bekezdés szerinti tevékenység bevétele különösen
a) a szolgáltatás ellenértéke, díja, térítése,
b) a tevékenységhez kapcsolódó kártalanítás, kártérítés, kötbér, bánatpénz, bírság és adóvisszatérítés,
c) a tevékenységhez kapcsolódóan visszafizetési kötelezettség nélkül kapott - pénzügyileg rendezett - támogatás, juttatás, és
d) a szabad pénzeszközök betétbe, értékpapírba elhelyezése után a hitelintézettől, az értékpapír kibocsátójától kapott kamatnak, osztaléknak, illetve az értékpapír hozamának olyan része, amelyet a gazdasági-vállalkozási tevékenységnek nem minősülő tevékenység bevétele az összes bevételben képvisel.
(6) Az egyház adókedvezményben és azzal egy tekintet alá eső más kedvezményben részesíthető.
21. § (1) ***Az egyház hitéleti célú bevételeit és azok felhasználását állami szerv nem ellenőrizheti. Hitéleti célú bevételnek minősül*** *különösen a* ***személyi jövedelemadó meghatározott részének*** *egyház számára történő felajánlása, annak költségvetési kiegészítése, az ennek helyébe lépő juttatás, valamint* ***az ingatlanjáradék*** *és annak kiegészítése.*
(2) Az egyház és a belső egyházi jogi személy ***a nem hitéleti célra nyújtott költségvetési támogatásból*** *származó bevételét és annak felhasználását a számvitelről szóló törvény és az államháztartásról szóló törvény rendelkezései, valamint a könyvvezetéshez kapcsolódó egyéb jogszabályok szerint tartja nyilván.*
(3) Az egyháznak nem hitéleti célra nyújtott költségvetési támogatás felhasználásának törvényességi szempontok szerinti ***ellenőrzését az Állami Számvevőszék végzi****.*
22. § Az állam lehetőséget biztosít az egyházaknak - jogszabályban meghatározott eljárás keretein belül - hogy részt vegyenek a jogalkotás során a jogszabálytervezetek és jogalkotási koncepciók véleményezésében.
23. § Az egyház - különösen az egyházi szertartások és az egyházkormányzat zavartalan működése tekintetében -, valamint a templomok, a temetők és más szent helyek ***fokozott szabálysértési és büntetőjogi védelemben részesülnek****.*
24. § (1) Az egyház ***az állam és a helyi önkormányzat által fenntartott*** *nevelési és oktatási* ***intézményben*** *- a tanulók és a szülők igényei szerint -* ***hit- és erkölcstanoktatást tarthat****, továbbá felsőoktatási intézményben hitéleti tevékenységet folytathat. A felsőoktatási intézmény köteles a dologi feltételeket,* ***a közoktatási intézmény a dologi feltételeket és más, kötelező iskolai foglalkozásokkal nem ütköző időpontot, az egyház pedig a hitoktató, illetve hittanár személyét biztosítani.*** *A hit- és erkölcstanoktatás* ***költségeit*** *- törvény, illetve az egyházzal kötött megállapodás alapján -* ***az állam biztosítja****.*
(2) Az egyház jogszabályban meghatározott rendben végzett ***tábori lelkészi, valamint börtön- és kórházlelkészi szolgálatot vagy más*** *szolgálatot végezhet.*
25. § (1) Az ***egyház elnevezése, jelképrendszere, szertartásrendje****, valamint köznyelvben* ***meghonosodott neve fokozott jogvédelemben részesül****. Más szervezet*

elnevezése és jelképei nem kelthetnek olyan benyomást, hogy a szervezet, illetve tevékenysége más, korábban nyilvántartásba vett egyház működéséhez kapcsolódik.
(2) Ha valamely ***egyházi személy nem egyháztag számára végez szolgálatot*** *vagy szolgáltatást, és akár közvetlen, akár közvetett módon a tevékenysége egyházával kapcsolatba hozható,* ***köteles az adott egyház nevét a szolgálat vagy szolgáltatás felajánlása előtt jól látható módon feltüntetni****, nyilvánvalóvá tenni.*
(3) Az egyház elnevezését, a hozzá közvetlenül köthető jelképrendszerét és a köznyelvben meghonosodott elnevezését - erre vonatkozó kifejezett írásbeli hozzájárulás nélkül - más szervezet nem használhatja.

V. FEJEZET
AZ EGYHÁZAK MEGSZŰNÉSE

26. ***§ Az egyház jogutód nélkül szűnik meg, ha*** *az egyház*
a) legfőbb szerve az egyház feloszlásáról határoz,
b) tevékenységével felhagy és vagyonáról nem rendelkezik,
c) tevékenysége - az Alkotmánybíróság elvi véleménye alapján - az Alaptörvénybe ütközik.
27. § (1) Az egyház jogutódlással - az egyház képviselőjének kérelmére - szűnik meg más egyházzal való egyesülése (beolvadás, összeolvadás) és különválás esetén.
(2) Az egyház vagyona az egyház más egyházzal való egyesülése, illetve két vagy több egyházra való különválása esetén a jogutód egyház tulajdonába kerül. Ha az egyházból személyek vagy személyek csoportjai kiválnak, de a nyilvántartásba vett egyház fennmarad, a kiválással keletkező új szervezetet a korábbi egyház vagyonából részesedés nem illeti meg.
28. § ***(1) A Kormány a miniszter előterjesztésére a 26. §-ban és a 27. §-ban meghatározott megszűnési ok fennállása esetén kezdeményezi az Országgyűlésnél az érintett egyház mellékletből való törlését, illetve egyesülés vagy különválás esetén a melléklet módosítását.***
(2) Az egyház a mellékletnek az adott egyház törlésére vonatkozó módosítása hatálybalépésének napján szűnik meg.
29. § (1) Az egyház jogutód nélküli megszűnése esetén elszámolási eljárásnak van helye, amelyre a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény VIII. Fejezetét kell alkalmazni.
(2) Az egyház jogutód nélküli megszűnése esetén vagyona - a hitelezők követeléseinek kielégítése után - az állam tulajdonába kerül, és azt közcélú tevékenységre kell fordítani.
30. § (1) Az egyház jogutód nélküli megszűnése esetén az egyház belső egyházi jogi személye is jogutód nélkül megszűnik.
(2) Belső egyházi jogi személy megszűnése esetén a vagyoni kérdéseket az egyház belső egyházi szabálya határozza meg.

VI. FEJEZET
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

8. Felhatalmazó rendelkezések

31. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az egyház és a belső egyházi jogi személy ***beszámoló készítési és könyvvezetési*** *kötelezettségének sajátosságaira vonatkozó szabályokat rendeletben határozza meg.*

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy
*a) az **egyházak nyilvántartásba vételének szabályait**,*
b) a nyilvántartásba bejegyzendő technikai és egyéb adatokat, valamint ezek változása bejelentésének szabályait,
c) a nyilvántartásból történő adatszolgáltatás, valamint az egyház és a belső egyházi jogi személy nyilvántartásba bejegyzett adatairól kért papír alapú és elektronikus kivonat tartalmát,
d) a belső egyházi jogi személy nyilvántartásba vételének szabályait, és
e) az egyház megszűnésére vonatkozó részletes szabályokat, valamint az egyház és a belső egyházi jogi személy nyilvántartásból való törlésének szabályait
rendeletben határozza meg.

9. Hatályba léptető rendelkezések

32. § (1) Ez a törvény - a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) Az I-V. Fejezet, a 8. alcím, a 10. alcím, a 39-48. §, a 12. alcím, a 13. alcím és a melléklet 2012. január 1-jén lép hatályba.
(3) Az 52. § 2012. szeptember 1-jén lép hatályba.

10. Átmeneti rendelkezések

33. § (1) A miniszter a mellékletben meghatározott egyházakat és az általuk meghatározott, a 11. § szerinti belső egyházi jogi személyeket az e törvény hatálybalépésétől számított 30 napon belül nyilvántartásba veszi.
(2) A mellékletben meghatározott egyház és annak belső egyházi jogi személye az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásba vétel időpontjára tekintet nélkül működhet egyházként, belső egyházi jogi személyként.
(3) A miniszter az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásba vétel során országosan egyedi azonosításra alkalmas nyilvántartási számot állapít meg és ad ki az egyház részére, és erről az egyházat értesíti.
*34. § (1) **A mellékletben meghatározott egyházak** és a (2) bekezdés szerinti egyházak, valamint ezek vallásos célra létrejött önálló szervezetei **kivételével valamennyi, a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény alapján nyilvántartásba vett szervezet** és annak vallásos célra létrejött önálló szervezete (a továbbiakban együtt: szervezet) **2012. január 1-jétől egyesületnek minősül**.*
*(2) A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi C. törvény hatályvesztéséig a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi C. törvénynek az egyházkénti elismerésre vonatkozó szabályaira tekintettel **a miniszterhez kérelmet benyújtó egyház e törvény szerinti elismeréséről az Országgyűlés** - a népi kezdeményezésre vonatkozó szabályok kivételével - a 14. § (3)-(5) bekezdése szerinti eljárás keretében **2012. február 29-éig dönt.***
(3) A miniszter a (2) bekezdés szerinti egyházakról az általa vezetett minisztérium honlapján közleményt tesz közzé
……..
.

11. Módosító rendelkezések

49. § Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény a következő 12/A. alcímmel kiegészülve lép hatályba:
„12/A. Alaptörvény-ellenesen működő egyház elismerésének visszavonásával összefüggő vélemény
34/A. § Az Alkotmánybíróság a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény alapján elismert egyház alaptörvény-ellenes működésére vonatkozóan a Kormány indítványa alapján elvi véleményt nyilvánít.”
……
51. § A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény 95. § a) pont ad) alpontja következő szöveggel lép hatályba:
*(A nyilvántartás **egyesület esetén** a 91. §-ban foglaltakon túlmenően tartalmazza a következő adatokat is:*
az egyesület formáját)
*„ad) **alapcélként vallási tevékenységet végző egyesület”.***

13. Az Alaptörvény sarkalatosságra vonatkozó követelményének való megfelelés

55. § E törvény II-III. Fejezete, 19-20. §-a, 21. § (1) és (2) bekezdése, 22-25. §-a, V. Fejezete, 12. alcíme és melléklete az Alaptörvény VII. cikk (3) bekezdése, 21. § (3) bekezdése az Alaptörvény 43. cikk (4) bekezdése, 49. §-a az Alaptörvény 24. cikk (5) bekezdése, 53. §-a az Alaptörvény 38. cikk (1) és (2) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

Melléklet a 2011. évi CCVI. törvényhez
Az Országgyűlés által elismert magyarországi egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek
(2012. március 1-i állapot)

	A
1	*Magyar Katolikus Egyház*
2	*Magyarországi Református Egyház*
3	*Magyarországi Evangélikus Egyház*
4	*Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége*
5	*Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (Statusquo Ante)*
6	*Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség*
7	*Budai Szerb Ortodox Egyházmegye*
8	*Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus - Magyarországi Ortodox Exarchátus*
9	*Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház*
10	*Magyarországi Román Ortodox Egyházmegye*
11	*Orosz Ortodox Egyház Magyar Egyházmegyéje (Moszkvai Patriarchátus)*
12	*Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete (Magyarországi Unitárius Egyház)*
13	*Magyarországi Baptista Egyház*
14	*HIT Gyülekezete*
15	*Magyarországi Metodista Egyház*
16	*Magyar Pünkösdi Egyház*
17	*Szent Margit Anglikán/Episzkopális Egyház*
18	*Erdélyi Gyülekezet*
19	*Hetednapi Adventista Egyház*
20	*Magyarországi Kopt Ortodox Egyház*

21	*Magyarországi Iszlám Tanács*
22	*Krisztusban Hívő Nazarénus Gyülekezetek*
23	*Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közössége*
24	*Az Üdvhadsereg Szabadegyház Magyarország*
25	*Az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyháza*
26	*Magyarországi Jehova Tanúi Egyház*
27	*Buddhista vallási közösségek*

3./ *1991. évi XXXII. törvény :*

A VOLT EGYHÁZI INGATLANOK TULAJDONI HELYZETÉNEK RENDEZÉSÉRŐL

Az egyházak a magyar történelemben értékes kultúrateremtő, -megőrző és -átadó munkát végeztek. A hitéleti tevékenység mellett az oktatás, nevelés, az egészségügy, a szociális és kulturális szolgáltatások terén jelentős feladatokat láttak el, és fontos társadalmi szerepet töltöttek be.

A materialista és ateista világnézet kizárólagosságának elvi alapján álló pártállam az egyházak vagyontárgyainak elkobzásával, szervezeteik jórészének felszámolásával és más hatalmi eszközökkel - folyamatos jogsértéseket elkövetve - az egyházak hitéleti tevékenységét és társadalmi szerepüket szűk korlátok közé szorította.

A jogállamiságot megvalósító Magyarországon az egyházak ismét szabadon, korlátozás nélkül betölthetik társadalmi szerepüket, ehhez azonban hiányoznak az anyagi eszközeik.

A rendszerváltást megelőző Országgyűlés által a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény már utalt arra, hogy a magyarországi egyházak a hitélet körébe tartozó munkálkodásuk mellett kulturális, nevelési-oktatási, szociális, egészségügyi tevékenységükkel és a nemzeti tudat ápolásával jelentős szerepet töltenek be az ország életében. Az akkori körülmények között azonban még nem kerülhetett sor e szerep betöltéséhez szükséges tárgyi, anyagi feltételek biztosítására.

Az Országgyűlés az elkövetett súlyos jogsértések részbeni orvoslása, részben pedig az egyházaknak az 1990. évi IV. törvényben említett tevékenységük folytatásához szükséges tárgyi, anyagi feltételek biztosítása érdekében az egyes volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről a következő törvényt alkotja:

Alapvető rendelkezések

***1. §** (1) E törvény hatálya kiterjed arra az **egyháztól, vallásfelekezettől, vallási közösségtől, egyéb egyházi szervezettől (a továbbiakban együtt: egyház) 1948. január 1-je után kártalanítás nélkül állami tulajdonba került beépített ingatlanra**, amely az állami tulajdonba kerülésekor a 2. § (2) bekezdésében meghatározott célt szolgált, feltéve, hogy az ingatlan e törvény hatálybalépésekor állami tulajdonban vagy a helyi önkormányzat tulajdonában van.*

*(2) Az ingatlanok közül - az (1) bekezdésben foglaltak szerint - az egyháznak át kell adni azokat, a **következő célok megvalósításához szükséges** ingatlanokat:*

a) hitélet (vallásgyakorlás, konferenciatelep, egyházi igazgatás, egyházi alkalmazásban álló személy elhelyezésére szolgáló lakás, papnevelés stb.),

b) szerzetesrend, diakonus és diakonissza közösség működése,

c) oktatás, nevelés,
d) egészségügyi, szociális cél, gyermek- és ifjúságvédelem,
e) kulturális cél (közösségi ház, múzeum stb.).
(4) Az egyház által ***igényelt ingatlan helyett*** *a vele történt* ***megállapodás alapján***
a) ***más*** *megfelelő, állami vagy helyi önkormányzati tulajdonú* ***ingatlant*** *vagy épület létesítésére alkalmas beépítetlen* ***telket****, illetőleg*
b) az egyház részére ingatlanvásárlásra, épületlétesítésre ***pénzbeli kártalanítást*** *is lehet adni.*
(5) Az e törvény hatálya alá tartozó és az egyház által ***nem természetben kért****, számára át nem adott vagy a (4) bekezdés szerinti módon nem rendezett ingatlanokra vonatkozó igény* ***járadék forrásává alakítható****. Ennek részletes szabályait külön törvény tartalmazza.*

Az ingatlanok tulajdonjogának rendezésére irányuló eljárások 2011. évben már lezárultak, a járadékok folyósítása viszont folyamatos .

4./ *1997. évi CXXIV. törvény: AZ EGYHÁZAK HITÉLETI ÉS KÖZCÉLÚ TEVÉKENYSÉGÉNEK ANYAGI FELTÉTELEIRŐL*

Az Országgyűlés
- elismerve a magyarországi egyházaknak a nemzet életében és érdekében kifejtett évezredes munkálkodását,
- tudatában a vallásos meggyőződés jelentőségének a magyar társadalomban,
- figyelembe véve, hogy a magyarországi egyházakat 1945 után jogfosztó intézkedések sújtották,
- szem előtt tartva állam és egyház elválasztásának, de a közösségi célok érdekében történő együttműködés követelményét,
a következő törvényt alkotja:

1. § *E törvényt a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) szerint nyilvántartásba vett egyházra, vallásfelekezetre és vallási közösségre (a továbbiakban együtt: egyház) kell alkalmazni.*
2. § *(1)*
(2) Az ***egyház*** *a számvitelről szóló törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet rendelkezéseinek megfelelően,* ***elkülönítetten köteles nyilvántartani gazdasági-vállalkozási tevékenységének bevételeit, költségeit és ráfordításait, továbbá - ha a közcélú adományról*** *a személyi jövedelemadóról szóló törvény, illetve az adományról a társasági adóról és osztalékadóról szóló törvény rendelkezései szerinti* ***kedvezmény igénybevételére jogosító igazolást állít ki - a kapott adományt (közcélú adományt) és annak felhasználását****.*
(3) Az egyház, a belső egyházi jogi személy a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti adomány, valamint a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti közcélú adomány utáni kedvezmény igénybevételére jogosító igazolás kiállítására jogosult.
(4)
(5) Az egyház, egyéb egyházi jogi személy a gazdasági-vállalkozási tevékenységnek nem minősülő tevékenysége támogatása érdekében részére visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás, térítés nélkül átadott eszköz vagy térítés nélkül nyújtott szolgáltatás alapján jogosult a (3) bekezdés szerinti igazolás kiadására.

(6) A (2) bekezdés szerinti adomány (közcélú adomány) összegét és annak felhasználásának adatait a személyes adatok védelmét biztosító jogszabályok, valamint a közérdekű adatok nyilvánosságának szabályai szerint bárki megtekintheti és arról saját költségére másolatot készíthet.

3. § *(1) A volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvény (Etv.) hatálya alá tartozó, az egyház által nem természetben visszakért, számára át nem adott, vagy az Etv. 2. § (4) bekezdése szerint* ***nem rendezett egyházi ingatlanokra vonatkozó pénzbeli igény*** *közös megegyezés esetében* ***járadék forrásává alakítható****, amely az egyház hitéleti és közcélú tevékenységének finanszírozására használható fel. A járadék* ***folyósítása az igénylő egyház jogutód nélküli megszűnéséig tart.***

(2) A járadékalap és a kiegészítő járadék összege évente a költségvetésben tervezett éves átlagos fogyasztói árindex változása alapján ***valorizálásra kerül****. Az éves járadék összegét - a költségvetés végrehajtásáról szóló törvény elfogadását követően - a KSH által közzétett előző évi átlagos fogyasztói árindex alapján korrigálni kell.*

(3) ***A járadék mértéke*** *az (1) bekezdés szerinti pénzbeli igény alapján számítva az 1998-2001. évek között 4,5%, a 2001. évtől* ***5%.***

(4) A nem természetben visszaigényelt ingatlanokra vonatkozó pénzbeli igény járadékká alakítását az egyház e törvény hatálybalépését követő 180 napon belül írásban kérheti, csatolva azt az értékfeltüntetést is tartalmazó ingatlanjegyzéket, amely a számítás alapját képezi. A járadék induló összege a Kormány, illetve az érintett egyház felhatalmazott képviselője által megkötött megállapodásban kerül meghatározásra, kölcsönösen elfogadott értékelés alapján. A járadék folyósítása 1998. január 1-jétől történik. ***A Kormány, illetve az érintett egyház*** *felhatalmazott képviselője az e bekezdésben meghatározott* ***megállapodásban a járadék kiegészítésében is megállapodhat, amennyiben az érintett egyház hitéleti és közcélú tevékenysége indokolja****.*

4. § *(1) Az egyes egyházak jogosultak - a külön törvényben meghatározottak szerint - a rendelkező nyilatkozatot tevő magánszemélyek által befizetett* ***személyi jövedelemadó egy százalékára****, amely az egyházak belső szabályaiban meghatározott módon használható fel.*

(2) Az egyház a számára a magánszemélyek által a személyi jövedelemadójukból felajánlott 1%-okból eredő összegeken túl a (3)-(4) bekezdése szerint meghatározott ***további támogatásra*** *jogosult.*

(3) A támogatások együttes alapja az egyházak számára a magánszemélyek által a személyi jövedelemadójukból felajánlott 1%-ok összege, de ***legalább*** *a nyilatkozattal érintett évre bevallott, az összevont adóalapot terhelő, adókedvezményekkel csökkentett* ***személyi jövedelemadó 0,5%-ának és az egyházak számára a magánszemélyek által a személyi jövedelemadójukból felajánlott 1%-ok összegének pozitív különbözete****.*

(4) A támogatásból ***az egyes egyházak*** *a javukra a személyi jövedelemadójuk 1%-áról* ***rendelkező magánszemélyek arányában*** *részesülnek.*

5. § *(1) Az* ***egyházi intézményfenntartók által ellátott nevelési-oktatási, felsőoktatási, kulturális, szociális, egészségügyi, sport, illetőleg gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységek központi költségvetési finanszírozása az állami és***

önkormányzati intézményekre vonatkozó általános szabályok alapján, azokkal azonos mértékben történik.

(2) Az egyházi fenntartóknak az (1) bekezdésben említett intézmények után a hasonló feladatot ellátó állami és helyi önkormányzati intézményekkel azonosan járó normatív és egyéb állami hozzájárulásának jogcímeit és fedezetét, illetve arányait az éves költségvetési törvény tartalmazza.

***6. §** (1) Az egyházak további támogatásra (a továbbiakban: **kiegészítő támogatás**) jogosultak, amelynek **alapja a közszolgáltatásokban részesülők azon döntése, ahogyan az adott egyház által fenntartott intézmények közszolgáltatásait igénybe veszik**.*

(2) Az (1) bekezdés szerinti kiegészítő támogatás meghatározása minden évben a költségvetési tervezéskor ismert adatok alapján történik, az éves költségvetésről szóló törvényben, a közoktatási, illetve a szociális szolgáltatások igénybevételének figyelembevételével.

*(3) A kiegészítő támogatás **összegének számításához az önkormányzatok adott ágazati működési kiadásainak és felújítási költségeinek összegét csökkenteni kell az intézményi saját bevételekkel, továbbá a közoktatásra központosított előirányzatból adott olyan külön támogatással, amelyhez pályázat útján az önkormányzati és egyházi fenntartó, illetve intézményei egyaránt hozzájuthatnak. Az így megállapított összegből határozandó meg a normatív támogatás aránya és a kiegészítő támogatás számított összege.***

(4) Az (1) bekezdés szerinti támogatás a közoktatási ágazatban a megyei, fővárosi Közoktatási Fejlesztési Tervekben szereplő egyházi nevelési és oktatási intézmények gyermekei és tanulói után számítandó.

(5) A kiegészítő támogatásra vonatkozó önkormányzati tervezett és tényleges adatok ismeretében az eltérés az érintett egyházzal történő egyeztetésnek megfelelően az éves költségvetés végrehajtásáról szóló törvényben előírtak szerint kerül rendezésre.

***7. §** (1) Az egyház a tulajdonában lévő **közcélú tevékenységet szolgáló és egyéb ingatlanjainak**, a vallási, kulturális örökség értékeinek, a műemlékeknek és a művészi alkotásoknak a megőrzéséhez, felújításához, gyarapításához, továbbá levéltára, könyvtára, múzeuma működéséhez az éves költségvetési törvényben meghatározott összegű, **az államiakhoz hasonló támogatásban** részesül.*

(2)

*(3) **Az állami költségvetés a célra meghatározott éves előirányzat terhére hozzájárul az egyházi hitoktatás költségeihez.***

*(4) Az egyház által ellátott **alap- és egyéb közcélú tevékenység elősegítésére további központi költségvetési támogatás is adható**, amelyet az Országgyűlés az egyház által meghatározott célokra, az éves költségvetési törvényben állapít meg.*

(5) A (4) bekezdésben meghatározott támogatás jellegére és annak igénybevételére vonatkozó kérelmet az érintett egyház bírósági nyilvántartás szerinti nyilatkozattételre jogosult legfőbb szerve nyújtja be az egyházakkal való kapcsolattartás koordinációjáért felelős miniszterhez (a továbbiakban: miniszter)

5./ *2011. évi CCIV. törvény A NEMZETI FELSŐOKTATÁSRÓL*

(2012. szeptember 1-től)

XXVI. Fejezet

A NEM ÁLLAMI FENNTARTÁSÚ FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ KÜLÖN RENDELKEZÉSEK

56. Az egyházi felsőoktatási intézmények

91. § *(1) Hitélettel és a hitélettel együtt oktatott hittudománnyal összefüggő képzést (a továbbiakban együtt:* ***hitéleti képzés)*** *az egyházi jogi személy által fenntartott felsőoktatási intézmények (a továbbiakban: egyházi felsőoktatási intézmény) folytathatnak.*

(2) Az egyházi felsőoktatási intézmények e törvény általános rendelkezései szerint ***nem hitéleti képzést is*** *folytathatnak.*

(3) ***Az egyházi felsőoktatási intézményben***

a) a foglalkoztatási jogviszony létesítésénél az egyenlő bánásmódról szóló törvény 22. §-ában foglalt keretek között ***foglalkoztatási feltételek határozhatók meg****,*

b) ***a jelentkezők között különbséget lehet tenni vallási, világnézeti meggyőződés alapján****, amennyiben az a felsőoktatási intézmény szervezeti jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott oktatási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós követelményen alapul,*

c) a fenntartó a munkáltatói jogok gyakorlásában, a vagyoni, gazdálkodási feladatokban a 13. § (2)-(3) bekezdésében foglaltaktól eltérően rendelkezhet,

d) nem kell alkalmazni a 38. § (2) bekezdésének rendelkezéseit.

(4) Hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény - a 6. § (2) bekezdésben, a 9. § (3) bekezdésben foglaltaktól eltérően - ***az egyetem elnevezést akkor is használhatja,*** *ha egy képzési területen jogosult mesterképzés folytatására, valamint legalább egy tudományterületen vagy művészeti területen doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére.*

(5) A hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény - a 6. § (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően - ***állami elismerést kaphat és a főiskola elnevezést akkor is*** *használhatja,* ***ha egy képzési területen egy szakon jogosult alapképzés folytatására****.*

(6) ***A hitéleti képzés tartalmának meghatározása, a képzésben részt vevő oktatókkal, tanárokkal kapcsolatos követelmények meghatározása az egyházi felsőoktatási intézmény joga.***

(7) A hitéleti képzés tekintetében a 6. § (5) bekezdés a) pontjában szabályozott eljárásban csak azt kell vizsgálni, hogy biztosítottak-e a képzés tárgyi feltételei. A felsőoktatási intézmény határozza meg továbbá a felvételi eljárás rendjét és - az érettségi vizsga meglétét kivéve - a felvétel követelményeit.

92. § *(1) A Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentszék között létrejött megállapodás alapján a Magyar Katolikus Egyház, továbbá a Kormánnyal a felsőoktatási feladatok ellátására megállapodást kötő egyház által fenntartott felsőoktatási intézmény, kollégium és diákotthon a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgatói arányában jogosult a 84. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott fenntartási feladatokhoz biztosított állami támogatásra, továbbá eseti és egyedi támogatásokra.*

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott támogatásra jogosulttá válhat az az egyház által fenntartott felsőoktatási intézmény, kollégium és diákotthon is, amelynek fenntartójával a miniszter felsőoktatási feladatok ellátására megállapodást köt.

(3) Az (1) bekezdésben felsorolt egyházak által fenntartott felsőoktatási intézményekben nem hitéleti képzésre felvehető hallgatói létszámot a miniszter az érintett egyházi jogi személyekkel kötött megállapodás alapján határozza meg, azzal a megkötéssel, hogy ***az évente államilag támogatható hallgatói létszámhelynek az***

összes állami ösztöndíjjal támogatott hallgatói létszámhelyre felvehetőkhöz viszonyított aránya nem lehet kevesebb, mint az 1997/1998-as tanévben az adott egyház valamennyi felsőoktatási intézményébe államilag finanszírozott hallgatóként felvett hallgatóknak az összes államilag finanszírozott hallgatóhoz viszonyított aránya.

(4) A hitéleti képzésben magyar állami ösztöndíjjal támogatott képzésre felvehető hallgatói létszámot az (1) bekezdésben felsorolt megállapodásban foglaltak szerint kell meghatározni, oly módon, hogy a mesterképzésre az alapképzéssel megegyező számú hallgató vehető fel.

(5) A hitéleti képzéshez biztosított magyar állami ösztöndíjjal támogatott hallgatói létszámhelyre, hitéleti képzésre felvehető a határon túl élő magyar nemzetiségű jelentkező is, akkor is, ha nem tartozik a 39. § (1) bekezdésének hatálya alá.

(6) A hitéleti képzéssel összefüggésben

a) a jelentkezés elfogadásának előfeltételeként kiköthető valamely vallás, világnézet elfogadása és annak igazolása,

b) az egyházi felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata

ba) a 11. § (1) bekezdés a) pontjában hivatkozott foglalkoztatási követelményrendszer tartalmához képest,

bb) - a politikai meggyőződésre vonatkozó kivétellel - a 11. § (1) bekezdés f) pontjában szabályozottakhoz képest,

bc) a 12. §-ban, a 13. § (2)-(6) bekezdésében foglaltaktól eltérő rendelkezéseket állapíthat meg,

c) a munkakörök létesítését, a munkáltatói jogok gyakorlását, a főiskolai és az egyetemi tanár kivételével a munkaköri és egyéb cím adományozását a fenntartó magához vonhatja,

d) a 26. § (3) bekezdést, 65. § (4) bekezdést, továbbá az intézményfejlesztési tervre vonatkozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni, az állami elismerésről szóló szabályokat azonban meg kell tartani,

e) egyetemi tanári munkaköri cím megszerzéséhez nem szükséges a MAB előzetes szakértői véleménye,

f) az egyetemi, főiskolai kar létesítéséhez elvárt minimális oktatói létszámra vonatkozó rendelkezést nem kell alkalmazni, [108. § 11. aa) és ba) pont]

g) tanárképző központ létrehozása nem kötelező.

93. § *(1) A kizárólag hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény jogosult működésének szüneteltetésére. A szüneteltetésre csak akkor kerülhet sor, ha az intézménynek nincsen hallgatója. A szüneteltetésre és annak megszüntetésére a fenntartó bejelentése alapján az oktatási hivatal által történő nyilvántartásba vétel időpontjától kerül sor. Az öt évet meghaladó időtartamú szünetelés esetén, a tevékenység újraindítását megelőzően, az oktatási hivatal hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja a működési engedélyben foglalt feltételek teljesülését.*

(2) Az egyházi felsőoktatási intézmény hitéleti képzésére biztosított támogatás megegyezik a bölcsész, bölcsész-tanár képzéshez nyújtott támogatással*. Az egyházi felsőoktatási intézmények hitéleti képzésben részesülő hallgatóinak képzésére fordított előirányzatot külön költségvetési előirányzatként kell megtervezni.*

(3) Ahol e törvény munkaviszonyt említ, azon egyházi felsőoktatási intézmények esetén az egyházi személy jogviszonyt is érteni kell.

(4) A miniszter az alap- és mesterképzés képzési és kimeneti követelményeinek szabályozásánál a hitéleti képzés tekintetében az egyházi jogi személy kezdeményezésére szabályoz.

(5) A felsőoktatási intézményeket fenntartó egyházi jogi személyek kezdeményezésére a MAB-on belül hittudományi kérdésekkel foglalkozó bizottságot kell működtetni.

(6) Az egyházi felsőoktatási intézmények működésére

a) a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény és az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény vonatkozó rendelkezéseit,

b) a 94. § (2)-(3) és (8) bekezdésben, valamint a 95. § (2)-(3) és (6) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

(Magán felsőoktatási intézményekre vonatakozó szbályok.

6./ *2011. évi CXC. törvény A NEMZETI KÖZNEVELÉSRŐL*
(2012. szeptember 1-től)

23. Egyházi és magánintézmények működésére, valamint az állami nevelési-oktatási intézményekben megszervezhető hit- és erkölcsoktatásra vonatkozó sajátos szabályok

31. § *(1) Az egyházi és magánintézmények* ***az e törvényben foglalt, az általánostól eltérő szabályok szerint működhetnek és szervezhetik tevékenységüket.***

(2) ***Ha a nevelési-oktatási intézményt egyház*** *vagy más nem állami szerv, nem önkormányzat* ***tartja fenn****:*

a) a nevelési-oktatási intézmény ***vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működhet, és ennek megfelelően a gyermekek vagy a tanulók felvételének előfeltételeként kiköthet valamely vallás, világnézet elfogadását, és ezt felvételi eljárás keretében vizsgálhatja****,*

*b****) nem kell alkalmazni a gyermekek, tanulók felvételével kapcsolatos rendelkezések közül a kötelező felvételre vonatkozó rendelkezéseket, valamint az osztály-, csoportlétszámokat meghatározó rendelkezéseket a maximális létszámra vonatkozó rendelkezések kivételével,***

c) az óvodai, iskolai, kollégiumi felvétel, továbbá az óvodai elhelyezés, a tanulói jogviszony, a kollégiumi tagsági viszony fenntartása - írásbeli megállapodásban - fizetési kötelezettséghez köthető, az óvodai elhelyezés, a tanulói jogviszony és a kollégiumi tagsági viszony megszüntetésével kapcsolatosan - írásbeli megállapodásban - az 53. § (1)-(10) bekezdésében foglaltaktól el lehet térni,

d) a fenntartó pályáztatás és további eljárás nélkül is adhat intézményvezetői megbízást, nem kell alkalmazni a 67. § (7) bekezdésében és a 83. § (3) bekezdés e) pontjában foglaltakat,

e) a nevelési-oktatási intézmény - a fenntartó és az oktatásért felelős miniszter között létrejött írásbeli szerződés (a továbbiakban: köznevelési szerződés) keretei között - részt vehet az e törvényben meghatározott köznevelési közszolgálati feladatok megvalósításában.

(3) Ha a pedagógiai szakszolgálati intézményt vagy a pedagógiai-szakmai szolgáltató intézményt nem állami szerv, nem települési önkormányzat tartja fenn, az oktatásért felelős miniszter köthet a fenntartóval köznevelési szerződést.

(4) A köznevelési szerződés keretei között a nevelés és oktatás a gyermekek, tanulók számára térítésmentessé válik, továbbá a gyermekek, tanulók felvételére alkalmazni kell azokat a szabályokat, amelyek az állami, települési önkormányzati

nevelési-oktatási intézményekre vonatkoznak, és nem lehet alkalmazni a (2) bekezdés b) pontjában foglaltakat.

(5) A köznevelési szerződés az alábbiakat tartalmazza:

a) a nevelési és oktatási feladatokat,

b) a felvehető gyermekek, tanulók számát,

c) az óvodai nevelési feladatokban, a tankötelezettség teljesítésével és az iskolai nevelés-oktatással összefüggő feladatokban való részvételt,

d) a fenntartó által a feladatellátáshoz igénybe vehető forrásokat, azokat a szolgáltatásokat, amelyek a megállapodás alapján a gyermekek, tanulók, szülők részére térítésmentessé válnak, továbbá amelyeket térítési díjért vehetnek igénybe.

(6) A köznevelési szerződés érvényességi ideje öt év. A köznevelési szerződésre egyebekben a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény (a továbbiakban: Ptk.) megbízásra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

(7) ***Az egyházi és magánintézmények fenntartóival kötött köznevelési szerződés megkötéséhez ki kell kérni az intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes kormányhivatal, települési önkormányzat, nemzetiségi nevelés, nevelés-oktatás esetében az érintett országos nemzetiségi önkormányzat véleményét.***

32. § (1) Ha a nevelési-oktatási intézményt egyház tartja fenn:

a) a pedagógusok és egyéb munkavállalók alkalmazása során világnézeti és hitéleti szempontokat érvényesíthet, alkalmazási feltételként írhat elő,

b) az intézményvezető-helyettesek megbízása során a fenntartó egyetértési jogot gyakorol,

c) a fenntartó egyház az iskola számára előírhatja valamely - az oktatásért felelős miniszter által kiadott - kerettanterv választását és meghatározhatja az intézményben használható tankönyveket, taneszközöket,

d) pedagógiai programjába beépítheti a vallási, világnézeti elkötelezettségnek megfelelő ismereteket, helyi tantervébe a fenntartó egyház tanításának megfelelő tartalmú hitoktatást építhet be*,*

e) korlátozhatja, kizárhatja a 63. § (1) bekezdés d) pontjában szabályozott jog gyakorlását,

f) ***SZMSZ-ében és házirendjében a fenntartó egyház tanításával összefüggő viselkedési és megjelenési szabályokat, kötelességeket, jogokat és hitéleti tevékenységet írhat elő,***

g) az f) pont szerint meghatározott kötelességek megszegése, elmulasztása miatt a gyermek, tanuló és a pedagógus ellen fegyelmi eljárás indítható,

h) ha az iskola tananyagában a hittan mint tantárgy szerepel, az állami intézményekre megállapított pedagógus létszámon felül alkalmazott hitoktatónak, hittantanárnak egyházi felsőoktatási intézményben szerzett hitoktatói, hittantanári vagy a hitélettel kapcsolatos felsőfokú képesítéssel és az illetékes egyházi hatóság megbízásával kell rendelkeznie,

i) a nevelési-oktatási intézmény SZMSZ-e, házirendje, valamint a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programja a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

(2) Ha az egyház a Kormánnyal a köznevelési feladatok ellátására is kiterjedő megállapodást kötött, a nevelési-oktatási intézmény székhelye szerint illetékes kormányhivatal, óvoda esetén a települési önkormányzat részére megküldött egyoldalú nyilatkozatával vállalja az állami, önkormányzati feladatellátásban való közreműködést, valamint kötelezettséget vállal a tanulók felzárkóztatására vonatkozó feladatok ellátására. Az egyoldalú nyilatkozat alapján a kormányhivatal az egyházi fenntartású intézményt felveszi a köznevelés-fejlesztési tervbe. A Magyar Katolikus Egyház az egyoldalú nyilatkozat megtételére a Magyar Köztársaság és az Apostoli

Szentszék között létrejött megállapodás alapján jogosult. Az egyoldalú nyilatkozat tételére az adott egyház belső szabályzata szerint jogi személyiséggel felruházott szervezeti egysége is jogosult.

(3) A nyilatkozatnak az alábbiakat kell tartalmaznia:

a) a nevelési és oktatási feladatokat,

b) a felvehető gyermekek, tanulók számát,

c) az óvodai nevelési feladatokban, a tankötelezettség teljesítésével és az iskolai nevelés-oktatással összefüggő feladatokban való részvételt,

d) azt az időszakot, amelyre a feladatellátásban való részvételt vállalta.

34. § (1) A kormányhivatal elkészíti és vezeti az egyházi és más nem állami, nem önkormányzati fenntartású köznevelési intézmények jegyzékét.

(2) A kormányhivatal legalább kétévente végzi az egyházi és más nem állami, nem települési önkormányzati fenntartású köznevelési intézmény fenntartói tevékenységének törvényességi ellenőrzését, amelynek eredményéről értesíti a költségvetési hozzájárulást folyósító szervet. A kormányhivatal a törvényességi ellenőrzés keretében vizsgálja, hogy a fenntartó a nevelési-oktatási intézményt az alapító okiratban és a működéshez szükséges engedélyben meghatározottak szerint működteti-e.

(3) A kormányhivatal a törvényességi ellenőrzés körében - megfelelő határidő biztosításával - felhívja a fenntartót a törvénysértés megszüntetésére. Ha a fenntartó a megadott határidőn belül nem intézkedett, a kormányhivatal a nevelési-oktatási intézményt törli a nyilvántartásból.

(4) A kormányhivatal törvényességi ellenőrzési eljárására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény hatósági ellenőrzésre vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni.

7./ 61/1994. (IV. 20.) Korm. rendelet: A TÁBORI LELKÉSZI SZOLGÁLATRÓL

Általános rendelkezések

*1. § A **katonai szervezeten belüli csoportos és egyéni vallásgyakorlás, valamint lelki gondozás** biztosítása érdekében minden bejegyzett vallási közösség, vallásfelekezet, egyház (a továbbiakban együtt: egyház) - a katonák igényei alapján - vallási tevékenységet folytathat.*

2. § (1) Az 1. §-ban foglaltak elősegítése érdekében a Magyar Honvédségnél Tábori Lelkészi Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) létesül.

*(2) A Szolgálat **négy egyház: a katolikus, a református, az evangélikus és a zsidó** lelkészeiből áll.*

*(3) A tábori lelkészek munkájukat **ökumenikus szellemben, a felekezeti önállóság tiszteletben tartásával** végzik.*

3. § A Magyar Honvédség (a továbbiakban: MH) parancsnokai, valamint a Szolgálat tagjai kötelesek elősegíteni, hogy a 2. § (2) bekezdésében fel nem sorolt, de bejegyzett egyházak vallásgyakorlási és lelkigondozási jogosultsága a katonák igényei szerint érvényesüljön.

*4. § (1) A Szolgálat **igénybevétele vagy annak mellőzése a katona kizárólagos joga**.*

*(2) A szolgálat igénybevétele vagy az attól való tartózkodás miatt, **előnyös vagy hátrányos megkülönböztetés a katonával szemben nem alkalmazható**.*

5. § (1) ***A Szolgálat tagjának lelkészi tevékenysége kizárólag egyházi irányítás, felügyelet alatt áll. Az MH parancsnokai a hitéleti tevékenységre vonatkozó döntést nem hozhatnak****, a működésre vonatkozó intézkedést - a szolgálati renddel történő összhang biztosításának kivételével - nem tehetnek.*

(2) A Szolgálat ***működése a katonai tevékenységet, a kiképzés rendjét nem zavarhatja****.*

A Tábori Lelkészi Szolgálat feladatai

6. § ***A Szolgálat főbb feladatai:***

a) a hit- és kegyességi élet, a vallásgyakorlás biztosítása, mise, istentisztelet, biblia- és imaórák tartása,

b) egyéni és közösségi lelki gondozás,

c) életismereti, erkölcsi oktatás, nevelés,

d) szociális, karitatív tevékenység végzése a katonai egészségügyi és szociális intézményekben,

e) bizalmi fórum biztosítása a katonák számára,

f) a katonák ellátása a vallásgyakorláshoz szükséges eszközökkel, tárgyakkal, irodalommal (biblia, imakönyv, énekeskönyv, vallásos irodalom),

g) a katonák részvételének biztosítása a hazai és nemzetközi zarándoklatokon,

h) a katonák és családtagjaik részére végzett egyházi szolgálat.

A Tábori Lelkészi Szolgálat szervezete

7. § (1) A Szolgálat a Honvédelmi Minisztériumnak közvetlenül alárendelten működő egységes szervezet, amely ***három - a katolikus, a protestáns (református és evangélikus) és a zsidó - egymással azonos jogállású szolgálati ágra*** *tagozódik.*

(2) A Szolgálat legfőbb szerve a ***katolikus*** *egyház részéről a* ***katonai ordináriátus (püspökség), a protestáns egyházaknál a tábori püspökség, illetve a zsidó felekezetnél a tábori rabbinátus****.*

(3) A katonai kerületekben tábori esperesek, a nagylétszámú helyőrségekben helyőrségi lelkészek, a katonai főiskolákon hivatásos tábori lelkészek működnek.

(4) A Szolgálat állományába tartozó hivatásos lelkészek számát úgy kell megállapítani, hogy békében az MH minden ezer katonájára egy tábori lelkész jusson.

(5) Háborúban minden dandárhoz és minden ezredhez tisztként legalább egy lelkészt kell biztosítani.

(6) A Szolgálat az egyházi elöljárók egyetértésével a honvédelmi miniszter által jóváhagyott szervezeti és működési szabályzat alapján végzi tevékenységét.

A tábori lelkész

8. § (1) A Szolgálat állományába tartoznak a tényleges katonai szolgálatot teljesítő tábori lelkészek.

(2) A Szolgálatnál ***kisegítő tábori lelkészek is*** *működhetnek.*

(3) ***Tábori lelkész az a lelkész lehet****, aki rendelkezik egyházi (felekezeti) elöljárója ajánlásával, és - a kisegítő tábori lelkész kivételével - megfelel a katonákra vonatkozó jogszabályokban előírt életkori, egészségügyi alkalmassági, végzettségi és egyéb követelményeknek.*

(4) A tábori püspökök, a vezető tábori rabbi és a tábori lelkészek kinevezése (alkalmazása) az érintett egyházakkal kötött megállapodásokban foglaltak szerint történik.

9. § (1) ***A tábori lelkész köteles betartani a rendfokozatára, a beosztására, valamint a katonai szervezet működési rendjére vonatkozó szabályokat. Ezek megsértése esetén a katonákra vonatkozó hatályos jogszabályok szerint felelősségre vonható.***

(2) A tábori lelkész és a katonai szervezet parancsnoka a katonai szervezet és a Szolgálat feladatainak zavartalan megvalósítása érdekében ***együttműködik****.*

10. § A tábori lelkész a háború áldozatairól szóló ***Genfi Egyezménynek megfelelően harcba nem vethető személy****, akit minden körülmény között kíméletben és védelemben kell részesíteni.*

11. § A Szolgálat hivatásos állományú tagja az MH rendfokozatai állományviszony-csoportjainak megfelelően az MH tisztje és tábornoka.

12. §

13. § A kisegítő tábori lelkész a helyi egyházközség, hitközség lelkésze, aki felkérésre a helyőrségekben állomásozó katonai szervezetek lelkipásztori feladatait látja el. Tevékenységéért díjazásban részesíthető.

A Tábori Lelkészi Szolgálat működésének költségei

14. § A Szolgálat felállításának és működésének ***költségeit a Honvédelmi Minisztérium*** *az igénybevétel arányában viseli.*

…..

8./ *13/2000. (VII. 14.) IM rendelet A BÖRTÖNLELKÉSZI SZOLGÁLATRÓL*

1. § *A büntetés-végrehajtási intézetekben (a továbbiakban: bv. intézetek) a* ***fogvatartottak csoportos és egyéni vallásgyakorlása, valamint lelki gondozásának*** *biztosítása érdekében* ***minden bejegyzett vallási közösség, vallásfelekezet, egyház (****a továbbiakban együtt: egyház) - a fogvatartottak igényei alapján - vallási tevékenységet folytathat.*

2. § *(1) Az 1. §-ban foglaltak elősegítése érdekében a büntetés-végrehajtási szervezetnél Börtönlelkészi Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) létesül.*

(2) ***A Szolgálat a katolikus, a református, az evangélikus és a zsidó egyházak lelkészeiből áll****.*

(3) A lelkészek munkájukat ***ökumenikus szellemben, a felekezeti önállóság tiszteletben tartásával*** *végzik.*

3. § *A bv. intézetek parancsnokai, valamint a Szolgálat tagjai lehetőségeikhez képest kötelesek elősegíteni, hogy a 2. § (2) bekezdésében fel nem sorolt, de bejegyzett egyházak vallásgyakorlási és lelki gondozási jogosultsága a fogvatartottak igényei szerint érvényesüljön.*

4. § *(1) A Szolgálat* ***igénybevétele, vagy annak mellőzése a fogvatartott kizárólagos joga.***

(2) A fogvatartottal szemben a Szolgálat igénybevétele, vagy az attól való tartózkodás miatt ***előnyös vagy hátrányos megkülönböztetés nem alkalmazható****.*

5. § *A Szolgálat* ***főbb feladata*** *mindennemű vallási tevékenység végzése, így különösen:*

a) istentiszteletek, bibliaórák és hitoktatás tartása,

b) egyéni és közösségi lelki gondozás, rendszeres fogadóórák tartása,

c) életismereti, valláserkölcsi oktatás,

d) más vallások képviselői bv. intézetekben történő tevékenységének és a börtönmissziók munkájának koordinálása,

e) a fogvatartottak kérésére egyéb egyházi szolgálatok elvégzése (pl. keresztelés, esketés stb.).

***6. §** (1) A Szolgálat tagjai a lelkipásztori szolgálatot az egyházi törvények és előírások szerint végzik. A l**elkészi tevékenység kizárólag egyházi irányítás, felügyelet alatt** áll. A bv. intézetek parancsnokai a hitéleti tevékenységre vonatkozóan döntést nem hozhatnak, a Szolgálat működésére vonatkozó intézkedést - a bv. intézet törvényes működési rendjének biztosítása kivételével - nem tehetnek.*

*(2) A **Szolgálat a büntetés-végrehajtási tevékenység részét képezi, annak ellátásakor a többi szolgálati területtel együtt kell működni**.*

7. §** (1) A **Szolgálat állományába tartozó lelkész és a részfoglalkozású lelkész** (a továbbiakban együtt: börtönlelkész) **közalkalmazott.

*(2) Börtönlelkész **az a lelkész lehet,** aki rendelkezik egyházi elöljárója engedélyével és megfelel a közalkalmazottakra vonatkozó jogszabályokban előírt követelményeknek.*

8. §** (1) A börtönlelkész **köteles betartani** a bv. intézetek működési rendjére vonatkozó szabályokat. Ezek megsértése esetén a közalkalmazottakra vonatkozó hatályos jogszabályok szerint **felelősségre vonható.

(2) A börtönlelkész és a bv. intézet parancsnoka a bv. intézet és a Szolgálat feladatainak zavartalan megvalósítása érdekében együttműködik.

….

9./ *1999. évi XLIII. törvény A TEMETŐKRŐL ÉS A TEMETKEZÉSRŐL*

1. § (1) A tisztességes és méltó temetés, valamint a halottak nyughelye előtt a tiszteletadás joga mindenkit megillet.

*(2) A végső nyughely megválasztásában és a temetés lebonyolításában az abban közreműködők és az eltemettetők, **az elhunyt életében tett rendelkezésére figyelemmel** kötelesek együttműködni.*

*(3) **A temetés módja lehet világi és egyházi. A világi temetés szertartásrendjét az eltemettetők határozzák meg. Az egyházi temetés az egyházak hitéleti tevékenységének, vallási szokásainak tiszteletben tartásával történik.***

---

2. § (1) E törvény határozza meg a temetőkkel, a temetkezési emlékhelyekkel és a temetkezési tevékenység ellátásával összefüggő jogokat, kötelezettségeket és feladatokat.

(2) A törvény rendelkezéseit alkalmazni kell

a) azoknak az egyházaknak, felekezeteknek és vallási közösségeknek (a továbbiakban együtt: egyház),** települési önkormányzatoknak, kisebbségi önkormányzatoknak, gazdálkodó szervezeteknek [Ptk. 685. § c) pont], közhasznú szervezeteknek, **amelyek tulajdonában, kezelésében, fenntartásában, üzemeltetésében működő vagy lezárt temető, illetőleg temetkezési emlékhely vagy halotthamvasztó van;

(3) A törvény rendelkezéseit a műemlékvédelem alatt álló temetők, temetkezési emlékhelyek és temetési helyek tekintetében a kulturális örökség védelméről szóló törvénnyel összhangban kell alkalmazni.

Értelmező rendelkezések

3. § E törvény alkalmazásában

a) temető: a település igazgatási területén belüli, beépítésre szánt, építési használata szerinti zöldfelületi jellegű különleges terület, amely kegyeleti célokat szolgál, közegészségügyi rendeltetésű, és amelyet az elhunytak eltemetésére, a hamvak elhelyezésére létesítettek és használnak, vagy használtak;

*b) **köztemető**: az önkormányzat tulajdonában lévő temető, továbbá az a nem önkormányzati tulajdonban lévő temető is, amelyben az önkormányzat - a temető tulajdonosával kötött megállapodás alapján - a köztemető fenntartására vonatkozó kötelezettségét teljesíti;*

*c) **temetkezési emlékhely**: a temetőn kívül, különösen templomban, altemplomban, templomkertben, történeti kertben, urnacsarnokházban vagy más építményben és területen lévő, az elhunytak eltemetésére, urnák elhelyezésére és hamvak szétszórására szolgál;*

*d) **temetési hely:** a temetőben vagy a temetkezési emlékhelyen létesített sírhely, sírbolt, urnafülke, urnasírhely, urnasírbolt, valamint a hamvasztóüzemi építmény területén, ingatlanán létesített urnafülke, urnasírhely. A temetési helyek egyes formái, a temetés módja, továbbá a földben vagy építményben történő elhelyezkedése alapján különböznek egymástól;*

---

*4. § (1) A temető **tulajdonosa** az állam, a települési önkormányzat, az egyház, a helyi és országos kisebbségi önkormányzat, gazdálkodó szervezet [Ptk. 685. § c) pontja] és közhasznú szervezet lehet.*

---

6. § (1) A temető tulajdonosának feladata a temető tárgyi és infrastrukturális létesítményeinek, zöldfelületeinek, valamint sírhelytábláinak megépítése, illetőleg kialakítása.

(2) A temető tulajdonosának feladata a temető kegyeleti méltóságának őrzése.

(3) A temető tulajdonosa - ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik - köteles a temető fenntartásáról, továbbá üzemeltetéséről gondoskodni. E feladatait saját maga, illetve - szerződés alapján - gazdálkodó szervezet útján is elláthatja.

*(4) Köztemető esetében **a temető használatának rendjéről** önkormányzati rendeletben, **egyéb temetők esetében temetőszabályzatban kell rendelkezni.***

***7. §** (1) A temető fenntartásával és üzemeltetésével összefüggő feladatok ellátását a temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság ellenőrzi.*

(4) A temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság az ellenőrzés során a köztemetőben vezetett nyilvántartásokba betekinthet, továbbá vizsgálhatja a temetőben szolgáltatást végzők jogosultságát.

Temető létesítése, lezárása, megszüntetése, újra-használatbavétele

8. § (1) A temető beépítési előírásait a helyi építési szabályzatban és szabályozási tervben kell meghatározni.

*(2) A **temető** és a temetkezési emlékhely **építményei, közművei, egyéb infrastrukturális létesítményei építéséhez, létesítéséhez, bővítéséhez**, továbbá a kegyeleti emlékhely létesítéséhez külön jogszabályban előírtak szerint **a tulajdonosnak engedélyt kell kérnie**. Az építési engedélyezési eljárás során a közegészségügyi, az örökségvédelmi, a környezetvédelmi, a közlekedésügyi, a vízügyi, a tűzvédelmi és energetikai szakhatóságok működnek közre. Védett természeti területen elhelyezkedő temető esetén a természetvédelmi szakhatóság közreműködése is szükséges.*

9. § (1) A temető létesítése során a temetőtulajdonos
a) utat,
b) ravatalozót,
c) a halottak ideiglenes elhelyezésére szolgáló tárolót és hűtőt,
d) boncolóhelyiség-csoportot,
e) a temető bekerítését vagy élősövénnyel való lehatárolását,
f) vízvételi lehetőséget, illemhelyet,
g) a temető területének - rendeltetésének és a hely jellegének megfelelő - parkosítását, az utak sorfásítását,
h) hulladéktárolót
a kormányrendeletben meghatározottak szerint köteles biztosítani.

A temető fenntartása

13. § *(1) A temetőfenntartó feladata a temető rendeltetésszerű használatához szükséges építmények, közművek, egyéb tárgyi és infrastrukturális létesítmények, valamint a közcélú zöldfelületek karbantartása, szükség szerinti felújítása és gondozása.*
(2) A temető területén belüli közcélú zöldfelületek és utak területe újabb temetési helyek létesítésével nem csökkenthető.

A temető üzemeltetése

16. § A temető üzemeltetését e törvényben, kormányrendeletben, temetőszabályzatban, továbbá köztemető esetén önkormányzati rendeletben, és a kegyeleti közszolgáltatási szerződésben meghatározott rendelkezések szerint kell ellátni.

---

17. § *(1) A* ***temető üzemeltetését az a gazdálkodó szervezet láthatja el, amely a kormányrendeletben meghatározott szakmai követelményeknek megfelel****.*
(2) Az üzemeltető a temetkezési szolgáltatók tekintetében köteles megtartani az egyenlő bánásmód követelményét.
18. § (1) A temetőben - a kegyeleti jogok gyakorlása céljából - a temetési helyekről az üzemeltető nyilvántartásokat vezet. A sírboltokról szóló nyilvántartás vezetésére a sírbolt könyv, az egyéb temetési helyek nyilvántartására a nyilvántartó könyv szolgál.
(2) A nyilvántartó könyv *a következő adatokat tartalmazza: folyószám, a temetés (urnaelhelyezés vagy a hamvak szétszórásának) napja, az elhalt természetes személyazonosító adatai, legutolsó lakóhelyének a címe, az elhalálozás időpontja, a sírhelytábla, sírhelysor, temetési hely száma, valamint az eltemettető, illetve a temetési hely felett rendelkezni jogosult személy neve, lakcíme, és a síremlékre vonatkozó bejegyzések.*

---

(5) A nyilvántartó könyvbe és a sírbolt könyvbe az ***eltemettető és a temetési hely felett rendelkezni jogosult személy tekinthet be****.*
(6) Az üzemeltető a nyilvántartó könyv, illetve a sírbolt könyv adatai alapján a temető nyitvatartási ideje alatt ***felvilágosítást köteles adni*** *az elhunyt személy temetési helye után érdeklődőnek.*
(7) A temető üzemeltetője köteles gondoskodni a nyilvántartó könyvbe, illetve a sírbolt könyvbe bejegyzett (tárolt) személyes adatok biztonságáról.

A temetés

19. § (1) Az eltemetés módja szerint a temetés hamvasztással vagy elhamvasztás nélkül történik, egyházi vagy világi szertartás szerint.

(2) Az eltemetés módjára és helyére nézve az elhunyt életében tett rendelkezése az irányadó, amennyiben ez nem ró az eltemettető személyére aránytalanul nagy terhet.

(3) Az elhunyt életében tett rendelkezése hiányában az eltemetés módját és helyét az határozza meg, aki a temetésről gondoskodik, vagy arra köteles lenne, de a temetésről más szerv vagy személy úgy gondoskodik, mintha az elhunyt saját halottja volna.

20. § (1) ***A temetésről sorrendben a következők kötelesek gondoskodni:***

a) aki a temetést szerződésben vállalta;

b) akit arra az elhunyt végrendelete kötelez;

c) végintézkedés hiányában elhunyt temetéséről az elhalálozása előtt vele együtt élő házastársa vagy élettársa;

d) az elhunyt egyéb közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pontja] a törvényes öröklés rendje szerint.

(2) Ha temetésre kötelezett személy nincs, ismeretlen helyen tartózkodik, vagy a kötelezettségét nem teljesíti, a temetésről az elhalálozás helye szerint illetékes települési önkormányzat (fővárosban a kerületi önkormányzat) polgármestere - jogszabályban meghatározott határidőn belül - gondoskodik.

Temetkezési szolgáltatások

25. § (1) ***Temetkezési szolgáltatási tevékenység:***

a) a temetésfelvétel,

b) az elhunytnak a kegyeleti igényeknek megfelelő temetésre való - az egészségügyi szolgáltató halottkezelési feladatkörébe nem tartozó és az egészségügyi intézmény területén kívül végzett - előkészítése,

c) a temetéshez szükséges kellékekkel való ellátás,

d) a ravatalozás,

e) a búcsúztatás,

f) sírhelynyitás és visszahantolás,

g) a sírba helyezés,

h) a halottszállítás,

i) a hamvasztás és az urnakiadás,

j) az urnaelhelyezés,

k) a hamvak szórása,

l) az exhumálás,

m) az újratemetés.

(2) A temetkezési szolgáltatási tevékenységek teljeskörűen vagy önállóan is végezhetők (a továbbiakban együtt: temetkezési szolgáltatás).

(3) ***Az egyházi szertartás szerinti búcsúztatás e törvény értelmében nem minősül temetkezési szolgáltatásnak.***

---

28. § A temetkezési szolgáltató a tevékenység ellátása során köteles az eltemettetőnek a temetési szertartásra vonatkozó rendelkezését - az egyházi temetés esetén az egyházi szertartás rendjének megfelelően - tiszteletben tartani.

10./ *218/2000. (XII. 11.) Korm. rendelet: AZ EGYHÁZI JOGI SZEMÉLYEK BESZÁMOLÓKÉSZÍTÉSI ÉS KÖNYVVEZETÉSI KÖTELEZETTSÉGÉNEK SAJÁTOSSÁGAIRÓL*

*A **számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Tv.)** 178. §-a (1) bekezdésének c) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány az egyházak - a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvényben (a továbbiakban: Etv.) biztosított - autonómiáját figyelembe véve a következőket rendeli el:*

A rendelet célja és hatálya

***1. §** (1) A rendelet azokat a **sajátos szabályokat** határozza meg, amelyek egyéb jogszabályi előírásokból következően **eltérnek a vállalkozókra (**a Tv. 17-158. §-aiban) **előírt szabályoktól**, de nem ellentétesek a Tv. alapelveivel.*

*(2) ***A rendelet hatálya alá tartozók a Tv. előírásait e rendeletben foglaltak figyelembevételével kötelesek alkalmazni.** A Tv. szerinti - a pénzügyi instrumentumok meghatározott körére vonatkozó - valós értéken történő értékelés szabályait az egyházi jogi személy nem alkalmazhatja.*

***2. §** A rendelet **hatálya alá tartozik minden**, az Etv.-ben meghatározottak szerint nyilvántartásba vett vallási közösség, felekezet**, egyház**, az egyház önálló szervezeti egysége és az egyház vallásos célra létesülő önálló szervezete (a továbbiakban együtt: **egyházi jogi személy**).*

I.

*A **VÁLLALKOZÁSI TEVÉKENYSÉGET IS FOLYTATÓ** EGYHÁZI JOGI SZEMÉLY*

Beszámolási kötelezettség

***4. §** (1) Az egyházi jogi személy a naptári évről a naptári év utolsó napjával beszámolót köteles készíteni, amelynek formáját az éves összes bevétel nagysága, valamint a könyvvezetés módja határozza meg.*

Könyvvezetési kötelezettség

***5. §** (1) A könyvvezetés - a beszámolási kötelezettség függvényében - az egyszeres vagy a kettős könyvvitel rendszerében történhet.*

Könyvviteli szolgáltatás

***11. §** (1) **A vállalkozási tevékenységet is folytató egyházi jogi személy** a Tv. 150. § (2) bekezdése szerinti könyvviteli szolgáltatás körébe tartozó feladatok irányításával, vezetésével, a beszámoló elkészítésével **olyan természetes személyt köteles megbízni, illetve ezen feladatok végzésére alkalmazni, aki okleveles könyvvizsgálói képesítéssel, illetve mérlegképes könyvelői képesítéssel rendelkezik**, és aki szerepel a Tv. 151. § (3)-(5) bekezdése szerinti nyilvántartások valamelyikében és ennek megfelelően a tevékenység ellátására jogosító engedéllyel (igazolvánnyal) rendelkezik, vagy olyan számviteli szolgáltatást nyújtó társaságot, amelynek a feladat irányításával, vezetésével, a beszámoló elkészítésével megbízott tagja, alkalmazottja*

rendelkezik az előbbi képesítéssel és a Tv. 151. § (3)-(5) bekezdése szerinti nyilvántartásba történt bejegyzés alapján a tevékenység ellátására jogosító engedéllyel (igazolvánnyal).

(2) ***Mentesül*** *az (1) bekezdésben előírt kötelezettség alól az a vállalkozási tevékenységet is folytató egyházi jogi személy,* ***amelynél a vállalkozási tevékenységből származó éves*** *(éves szintre átszámított)* ***(ár)bevétel a tárgyévet megelőző két naptári év átlagában, ennek hiányában a tárgyévben várhatóan a 10 millió forintot nem haladja meg.***

Könyvvizsgálati kötelezettség

12. § *(1) A* ***vállalkozási tevékenységet is folytató*** *egyházi jogi személynél* ***kötelező a beszámoló könyvvizsgálóval történő felülvizsgálata****, ha a vállalkozási tevékenységből elért éves (éves szintre átszámított) árbevétele a tárgyévet megelőző két naptári év átlagában a* ***200 millió forintot meghaladta.***

Letétbe helyezési, közzétételi kötelezettség

13. § *Az egyházi jogi személynek beszámolóját* ***nem kell letétbe helyeznie****, de azt a számviteli politikájában meghatározott módon közzéteheti.*

II.
A VÁLLALKOZÁSI TEVÉKENYSÉGET ***NEM FOLYTATÓ*** *EGYHÁZI JOGI SZEMÉLY*

Beszámolási és könyvvezetési kötelezettség

14. § *(1)* ***A vállalkozási tevékenységet nem folytató egyházi jogi személy a beszámoló formáját és tartalmát, a beszámolót alátámasztó nyilvántartási rendet -*** *a (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével -* ***saját belső ügyrendi előírása szerint szabályozza.***

III.

1057/1999. (V. 26.) Korm. határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA ÉS A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ KÖZÖTT 1998. DECEMBER 8-ÁN LÉTREJÖTT MEGÁLLAPODÁS KÖZZÉTÉTELÉRŐL

(Az egyezmény megkötésének előzményei)

Preambulum

A Magyar Köztársaság Kormánya (a továbbiakban: Kormány) és a Magyarországi Református Egyház (a továbbiakban: Református Egyház; a továbbiakban együttesen: Felek), - attól a meggyőződéstől vezéreltetve, hogy a Kormány és a Református Egyház közötti viszony alapelveinek megerősítése szükséges, továbbá annak érdekében, hogy rögzítsék azokat a kormányzati és egyházi feladatokat, amelyek a Felek együttműködését meghatározzák, Megállapodást kötnek egymással.

Jelen Megállapodás kitér a Református Egyház hitéleti, közszolgálati és közéleti tevékenységének állam általi anyagi támogatásával összefüggő kérdésekre, valamint azokra a garanciákra, melyek a jogok és kötelezettségek jóhiszemű gyakorlását hivatottak elősegíteni.

Jelen Megállapodás elsősorban ***az Alkotmány 8., 60., 67. és 70/A. §-ain*** *és a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény, a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvény, valamint az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény rendelkezésein alapszik, és figyelembe veszi az Alkotmánybíróság 4/1993. (II. 12.) AB határozatát.*

A Felek megállapítják, hogy ***az állam és az egyházak viszonya a demokratikus államrend visszaállításával új alapokra helyeződött.*** *Ennek megfelelően* ***a korábbi ideológiai szembenállás helyett****, a vallásszabadság biztosítása, valamint az állam és egyház szétválasztásának elve mellett* ***a partneri, kölcsönösen felelős együttműködés időszaka következett be****.*

A Kormány nagyra értékeli a Református Egyház történelmi hagyományait, *a nemzet erkölcsi és szellemi felemelése érdekében tett, hitéből fakadó erőfeszítéseit, részvételét a magyar szabadságküzdelmekben, az ország polgárosodása és az európai kultúrába való bekapcsolódása terén vállalt szerepét, szolgálatát a nemzet identitásának és kultúrájának megőrzése és fejlesztése érdekében. A Kormány örömmel veszi tudomásul, hogy a Református Egyház az elmúlt évtizedek jogfosztottsága után ismét oktatási-nevelési, kulturális, szociális és más közéleti intézményeket működtet, és ezáltal részt vállal a közszolgálati feladatok ellátásában, a közjó előmozdításában. A Kormány üdvözli a Református Egyház azon közéleti törekvéseit, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a Magyar Köztársaság megbecsült tagja legyen az európai nemzetek közösségének, továbbá, hogy a Magyar Köztársaság elősegítse a határon túl élő magyarság identitásának és kultúrájának megőrzésére, fejlesztésére irányuló erőfeszítését, és együttműködhessen a világ valamennyi népével és országával.*

A Református Egyház nagyra értékeli a Kormány azon szándékát, hogy az egyház és az állam alkotmányos és partneri viszonyát a Magyar Köztársaság Alkotmányában foglaltak szerint rendezze. Kinyilvánítja, hogy hitéből fakadó küldetésének tekinti az általános közjó szolgálatát a Magyar Köztársaság és annak valamennyi polgára javára.

Első fejezet

Általános rendelkezések

1. Cikkely

A Református Egyház olyan ***önkormányzattal rendelkező jogi személy, amely saját szervezete tekintetében egyházi törvényhozói, végrehajtói és bírói hatalommal rendelkezik****, gondoskodik a Református Egyház hitelveit követők vallásgyakorlatának hitéleti és ebből fakadó közszolgálati és közéleti tevékenységének ellátásáról.*

2. Cikkely

A Kormány elismeri a Református Egyház önkormányzatát, irányítására, felügyeletére szervet nem hoz létre.

Második fejezet

I. Hitéleti feladatok

3. Cikkely

A Református Egyház hitelvei szerint gondoskodik hitéleti tevékenységének körében istentiszteletek, vallási cselekmények és szertartások végzéséről, a vallási meggyőződés kifejezésre juttatásáról, nyilvános gyakorlásáról és tanításáról.

4. Cikkely

A ***Református Egyház*** *a vallás szabad gyakorlását biztosító alkotmányos jog alapján* ***feladatának tekinti, hogy az olyan*** *oktatási-nevelési, szociális, egészségügyi, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi* ***intézményeken belül, amelyek nem a Református Egyház fenntartásában vannak****, valamint a honvédségi és a büntetés-végrehajtási intézetekben lehetővé váljon az istentiszteleteken és vallásos szertartásokon és cselekményekben való részvétel azok számára, akik ezt igénylik.*

5. Cikkely

A Kormány *az állam és egyház szétválasztásának elve alapján és a vallásszabadság biztosítása érdekében* ***tiszteletben tartja a Református Egyház önkormányzatát****, biztosítja zavartalan* ***vallásgyakorlatának szabadságát****, és elősegíti* ***megfelelő súlyú megjelenését*** *a nemzeti közintézményekben.*

II. Közszolgálati feladatok

6. Cikkely

A ***Református Egyház*** *hagyományából fakadóan* ***feladatának tekinti a hitelveinek megfelelő*** *szellemi és erkölcsi igényesség jegyében* ***óvodai, alap-, közép- és felsőfokú, illetve szakirányú oktatási-nevelési intézmények alapítását, fenntartását és működtetését****, továbbá a* ***nem a Református Egyház által fenntartott*** *oktatási-nevelési* ***intézményekben is*** *a* ***hit- és erkölcstan tantárgy oktatásának végzését****.*

7. Cikkely

A Református Egyház hitelveiből fakadóan ***feladatának tekinti olyan szociális, egészségügyi, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi intézmények*** *alapítását, fenntartását és működtetését, amelyek hozzájárulnak a lelki és testi egészség megőrzéséhez.*

8. Cikkely

A Református Egyház részt vesz a ***kulturális értékőrzésben, értékteremtésben és az értékek átörökítésében, illetve mecenatúrában****, valamint* ***gondoskodik*** *a magyar kulturális örökség fontos részét alkotó* ***vallási, kulturális és nemzeti öröksége*** *(levéltárak, könyvtárak, múzeumok és más gyűjtemények, illetve az ezekben őrzött értékek, továbbá műemlékek, műemlék jellegű épületek stb.)* ***fenntartásáról, megőrzéséről, gyarapításáról és közhasználatának biztosításáról****.*

9. Cikkely

A Kormány elismeri, és nagyra értékeli a Református Egyház oktatási-nevelési, szociális, egészségügyi, gyermekjóléti és -védelmi, család- és ifjúságvédelmi, kulturális, valamint más közösségi szolgáltató tevékenységét. A Kormány elismeri, és tiszteletben tartja, hogy a Református Egyház által fenntartott, közszolgálati feladatokat végző intézmények az állami, önkormányzati intézményekkel mindenben azonos anyagi, működési forrásra jogosultak. ***A Kormány*** *jogszabályalkotó tevékenysége során* ***biztosítja*** *- a jogszabályok előkészítése során pedig arra törekszik -,* ***hogy a Református Egyház által fenntartott ezen közszolgálati intézmények számára a hasonló állami, illetve önkormányzati intézményekével azonos fejlesztési feltételek érvényesüljenek.*** *A Kormány elősegíti, hogy a Református Egyház, illetve hagyományai és szerepe a nemzeti kulturális örökségben, súlyának megfelelően jelenjen meg az oktatásügy és a kulturális élet területén.*

III. Közéleti és társadalmi feladatok

10. Cikkely

A Református Egyház hitelveinek és történelmi hagyományainak megfelelően képvisel az európai állam- és társadalomszervezés alapjául szolgáló, a magyar társadalom számára meghatározó értékeket. Ennek megjelenítésére a Református Egyház saját fórumain kívül tömegtájékoztatási eszközöket is igénybe vesz.

11. Cikkely

A ***Református Egyház nemzetközi kapcsolatai révén a Magyar Köztársaság jó hírnevét igyekszik szolgálni, segíti a határon túli magyarság identitásának, valamint kultúrájának megőrzésére és fejlesztésére irányuló erőfeszítéseit****. Szükség esetén* ***jószolgálati, közvetítői*** *feladatokat lát el.*

12. Cikkely

*A Református Egyház kész arra, hogy eseti felkérésre hitelveivel összeegyeztethető és szervezetéhez illeszkedő állami, önkormányzati feladatok megoldásában működjék közre (****menekültek, elemi csapásoktól sújtottak ellátása, reintegrációs feladatok*** *stb.).*

13. Cikkely

A Református Egyház hitéleti, közszolgálati és közéleti feladatai ellátásának támogatására alapítványokat, egyesületeket, közhasznú társaságokat hozhat létre, illetve ilyen jellegű szervezetekben részt vehet.

14. Cikkely

A Kormány elfogadja, és nagyra értékeli a Református Egyház részvételét közéleti feladatok ellátásában. A jogalkotásban való tevékeny közreműködéssel és más módon elősegíti, hogy a Református Egyház a társadalom széles nyilvánosságát történelmi szerepéhez és az egész társadalom érdekében végzett szolgálatához méltóan érhesse el.

Harmadik fejezet

A Református Egyház hitéleti, közszolgálati és közéleti tevékenysége állam általi anyagi támogatásának feltételeiről

15. Cikkely

A Református Egyház saját törvényei és szabályai szerint adományokat kér és gyűjt, amelyekről az állami, önkormányzati és közigazgatási szervek adatokat nem kérhetnek.

16. Cikkely

A Református Egyház jogosult az állampolgárok akaratnyilvánítása alapján az állami költségvetés bevételeinek törvényben meghatározott módon számított részére.

17. Cikkely

A Református Egyház oktatási-nevelési, egészségügyi, szociális, gyermekjóléti és -védelmi, valamint család- és ifjúságvédelmi intézményei tevékenységük után a hasonló feladatot ellátó állami és önkormányzati intézményekkel mindenben azonos támogatásra jogosultak. Ezen egyházi intézmények, illetve tevékenységük fejlesztésére a ***Kormány az állami és önkormányzati intézményekével mindenben azonos jogi, finanszírozási és pályázati feltételeket biztosít.***

A ***Kormány biztosítja, hogy a Református Egyház felsőoktatási intézményei*** *- a mindenkor hatályos törvények szerint -* ***az állami felsőoktatási intézményekkel mindenben azonos mértékű támogatásban részesüljenek****. A Kormány a Református Egyház felsőoktatási intézményeiben tanuló államilag finanszírozott hallgatók számára az állami felsőoktatási intézményekben tanuló államilag finanszírozott hallgatókkal azonos jogcímeken és azonos mértékben biztosítja az állami költségvetési támogatást. A Református Egyház felsőoktatási intézményeiben,* ***a hitéleti képzésben részt vevő, államilag finanszírozott hallgatók létszámkerete 1480 fő****. E felsőoktatási intézményekben* ***a világi szakokon*** *tanuló államilag finanszírozott hallgatók* ***keretszámának aránya*** *évfolyamonként az összes államilag finanszírozott hallgatói létszámon belül* ***az 1998. évi I. évfolyaménál nem lehet kevesebb****. A Református Egyház felsőoktatási intézményeiben állami finanszírozású képzésre felvett hallgatók után az állami intézményekével azonos juttatások, támogatások járnak. Az itt meghatározott létszámkeretet, illetőleg arányt a Felek csak közös megegyezés esetén csökkenthetik. A hitéleti és a világi képzésben az engedélyezett akkreditált szakokon az igénybe venni kívánt létszámot - amelynek alapján a támogatás történik - a Református Egyház a Kormánnyal évente egyezteti. A Kormány vállalja, hogy a Református Egyház által fenntartott felsőoktatási kollégiumok támogatását az egyházi és állami felsőoktatási kollégiumokkal azonos mértékben biztosítja.* ***A Kormány biztosítja továbbá a Református Egyház által végzett hit- és erkölcstanoktatás állami finanszírozását, az átlagos pedagógus-órabér figyelembevételével, függetlenül attól, hogy az oktatás milyen fenntartású intézményben és milyen intézményi keretek között történik.***

18. Cikkely

A Református Egyház a tulajdonában lévő ***vallási és kulturális intézmények, a gyűjtemények, múzeumok, könyvtárak, levéltárak megőrzéséhez, felújításához, gyarapításához az*** *éves állami költségvetési törvényben meghatározott támogatásban részesül, hasonló mértékben az állami kézben lévő, ugyanolyan kulturális intézménynek nyújtott támogatáshoz. A Református Egyház tulajdonában lévő műemlékek, művészi alkotások és egyéb, a nemzeti kulturális örökség részét alkotó értékek megőrzéséhez és felújításához a Kormány rendszeres támogatást nyújt.*

19. Cikkely

A Kormány jelen Megállapodás mellékletében nem szereplő, ***járadék alapjául nem szolgáló volt egyházi ingatlanok*** *tulajdoni helyzetének rendezését a Református Egyház javára a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Etv.) rendelkezéseinek megfelelően,* ***1999 és 2011 között*** *évenkénti egyenletes, értékarányos ütemezésben hajtja végre.*

20. Cikkely

A Kormány és a Református Egyház az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételéről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 3. §-a alapján közös megegyezéssel az Etv. hatálya alá tartozó, ***a Református Egyház által nem természetben visszakért, számára át nem adott****, vagy az Etv. 2. §-ának (4) bekezdés szerint nem rendezett* ***egyházi ingatlanokra vonatkozó pénzbeli igényt járadék forrásává alakítja át****. A mellékletben felsorolt* ***ingatlanok*** *közösen elfogadott értékbecsléssel megállapított* ***összértéke 6 656 000 000 Ft****. A hivatkozott törvény 3. § (1)-(2) bekezdései szerint ezen* ***járadékalap*** *után 1998., 1999. és 2000. években az összérték évi 4,5%-a (1998-ban 299,520 millió Ft), a 2001. évtől pedig* ***évi 5%-a alapján számított járadék illeti meg a Református Egyházat****. Az itt megnevezett törvénynek megfelelően az előbb meghatározott járadék* ***összegét évente - a forint átlagos leértékelésének*** *az állami költségvetés éves tervezésekor számított ütemének* ***megfelelő mértékben - növelni****, és az állami költségvetés végrehajtásáról szóló törvény elfogadását követően* ***a tényleges leértékelés mértékének megfelelően módosítani kell****.*

Az éves járadék egynegyedét - kivéve az 1998. évet - negyedévenként, az adott negyedév első hónapjának 10. napjáig kell rendelkezésre bocsátani, a szükséges korrekciót pedig egy összegben kell a Református Egyháznak átutalni az állami költségvetés végrehajtásáról szóló törvény elfogadását követő hónap utolsó napjáig. A járadék folyósítása a Református Egyház jogutód nélküli megszűnéséig tart.

21. Cikkely

A Felek a Református Egyház tevékenységének állam általi anyagi támogatásával kapcsolatban továbbá megállapítják, hogy:

- A Magyar Köztársaság Országgyűlése 1997. év során több olyan törvényjavaslatot fogadott el, amely a Református Egyház működésének anyagi feltételeit jelentősen megváltoztatta.

- A törvényjavaslatok 1997. évi előkészítése és vitája során a Református Egyház nyilvánosságra hozta azt az álláspontját, hogy a Református Egyház hitéleti és közszolgálati tevékenységével arányos mértékű anyagi feltételek megteremtésére a javaslatokban megfogalmazott módszerek nem alkalmasak.

- Az 1997. év során elfogadott törvények hatálybalépését követően bebizonyosodott, hogy a Református Egyház működésének anyagi feltételeit illetően - más egyházakhoz és saját korábbi helyzetéhez képest is - összességében hátrányosabb helyzetbe került, és ennek fennmaradása a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény 15. §-ának (3) bekezdésébe ütköző különbségtételhez vezetne a Református Egyház hátrányára. Ez a hátrányos helyzet alapvetően abból fakad, hogy az Etv. módosítása folytán járadékalappá alakítható ingatlanvagyon értéke a Református Egyház esetében igen alacsony, elsősorban azért, mert volt ingatlanainak kiemelkedően nagy részét igényelte természetben vissza az egész társadalom érdekeit szolgáló közszolgálati feladatokhoz, és az alacsony összegű járadék jogosultjai is csak a valamikori ingatlantulajdonos - önálló jogi személyiségű - egyházközségek lehetnek.

- A Kormány és a Református Egyház az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 3. §-a (3) bekezdésének megfelelően megvizsgálta a Református Egyház által benyújtott, nem természetben visszaigényelt ingatlanokra vonatkozó pénzbeli igény járadékká alakítására vonatkozó kéréshez csatolt, értékfeltüntetést is tartalmazó ingatlanjegyzéket, és megállapította, hogy az annak alapján folyósítandó járadék összege nem elégséges ahhoz, hogy a Református Egyház az általa már hosszabb ideje ténylegesen megvalósított, a társadalom által igényelt és igénybe vett tevékenységét a korábbi szinten fenn tudja tartani.

Mindezek figyelembevételével, annak érdekében, hogy a Református Egyház tevékenységének szűkítésére ne kényszerüljön, és biztosíthatóvá váljanak a Református Egyházat megillető, más egyházakkal azonos jogok és az azok gyakorlását lehetővé tevő feltételek, ***a Kormány és a Református Egyház a nem természetben visszaigényelt ingatlanok alapján járó járadék kiegészítésében állapodnak meg. A járadék kiegészítésének összegét 1999. évtől - kölcsönösen elfogadott szempontok és értékelés alapján - 970,528 millió Ft-ban állapítják meg****. A járadék kiegészítését, amely* ***hitéleti és közszolgálati célokra egyaránt felhasználható*** *az ingatlanjáradékkal együtt, évente azonos feltételekkel és* ***valorizációval*** *kell a Református Egyház számára folyósítani. A Református Egyház az Etv.-n alapuló, a törvény 2. §-ának (5) bekezdése alapján rendezendő - a Megállapodás mellékletében megnevezett - ingatlanigényeiért járó kártalanítást jelen Megállapodásban foglaltak teljesítésével kielégítettnek tekinti.*

22. Cikkely

A Kormány lehetőségei szerint továbbra is rendkívüli támogatást biztosít a Református Egyház által meghatározott célokra.

Negyedik fejezet

Záró rendelkezések

23. Cikkely

A Felek kijelentik, hogy jelen Megállapodás aláírására kellő felhatalmazással rendelkeznek.

24. Cikkely

A Kormány a Református Egyházzal történő előzetes egyeztetés nélkül nem kezdeményezi, és nem támogatja olyan jogszabály megalkotását vagy hatályos jogszabály olyan módosítását, amely a Református Egyházat vagy a jelen Megállapodást érinti, illetve amely a Református Egyházat, egyházi személyeket vagy az egyházi tevékenységet megillető jelenleg hatályos törvényekben foglalt kedvezményeket szűkítené. A Református Egyház jelen Megállapodásban foglaltakkal ellentétes jogszabályalkotást nem kezdeményez, és nem támogat.

25. Cikkely

A Felek kijelentik, hogy a jelen Megállapodás 21. Cikkelyének a járadék alapjául szolgáló ingatlanok értékén túlmenően meghatározott, járadék kiegészítéséről szóló rendelkezései az 1997. évi CXXIV. törvény vonatkozó előírásainak értelemszerű módosításával egyidejűleg lépnek hatályba. A Kormány kötelezettséget vállal arra, hogy e módosításokat kezdeményezi a Magyar Köztársaság Országgyűlésénél. A Megállapodás egyéb részei az aláírást követően hatályosak és végrehajthatóak.

26. Cikkely

A Felek rögzítik, hogy a Megállapodás módosítására vagy megszüntetésére csak írásba foglalt közös megegyezéssel kerülhet sor.

II. AZ ÁLLAM ÉS AZ EGYHÁZ/AK/ KAPCSOLATÁNAK EURÓPAI TÍPUSAI

/ állami egyházjogi rendszerek/

Államegyház: szoros és kiterjedt kapcsolat az államhatalom és az egyház között.
Anglia, Dánia, Finnország, Görögország, Svédország, Norvégia

Szigorú elválasztás: Franciaország, Hollandia, Írország

Az állam és az egyház **elválasztása** annak elismerésével, hogy **sok olyan közös feladat** van, melyben **az egyházi és az állami tevékenység összefonódik.**
Ausztria, Belgium, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország.

Magyarország !?

III. JOGSZABÁLYOK ELÉRÉSE

Magyar állami jogszabályok:

Magyar Közlöny http://www.magyarkozlony.hu/
Nemzeti Jogszabálytár http://www.njt.hu/
Complex Jogtár Plusz DVD

A Magyarországi Református Egyház jogszabályai:

http://www.reformatus.hu
honlapról az
Egyházunk/ Törvények, határozatok, közlöny c. ablakban az

- A MRE alkotmánya, legfontosabb törvénye

linkről tölthetőek le.